

CORNELIS HELLING 1901 - 2001

—
CEES MOONEN

In het najaar van 2000 stelde ik bij de bestuursvergadering voor om, ter gelegenheid van de herdenking van de 100^e geboortedag van “onze” Cornelis Helling op 9 sep 2001, ’n Verniaan aan hem te wijden. Nu, dat heb ik geweten.

Eerst denk je: och, pas over ’n jaar. Maar nu in juli, wanneer ik dit artikel schrijf, begint de datum van het verschijnen van het oktober-nummer al ras te naderen: vóór 1 sep moet deze bijdrage met alle bijlagen bij de redactie liggen!

Laat nu net na mijn terugkeer van vakantie dhr. Helling jr. mij bellen met de verheugende mededeling dat hij wederom (!) archiefmateriaal had gevonden, en let wel, in de schuur, of all places! Enige dagen later was het zo ver: twee volle dozen met allerlei knipsels. Veel in het Frans, maar ook Engels, Duits, Russisch, Italiaans en zelfs ook in het Nederlands.

Daarnaast veel tijdschriften, foto’s, brieven, brochures, enz, enz. Dit alles gaat naar onze archivaris, Pieter Akkerman, zodat hij voor het komende jaar van de straat af is, nietwaar?

Natuurlijk heeft ondergetekende reeds in het voorjaar diverse acties ontketend om deze “Helling-trein” in beweging te zetten. Maar dat viel niet mee. Onze Franse vrienden in Amiens en Nantes lieten het volledig afweten: nooit meer iets van gehoord. “Parijs” daarentegen stuurde mij alle nummers op van hun “Bulletin” van vóór 1940: waarvan acte!

Nadat ik samen met Rein en Pieter ons archief te Nederhorst den Berg had geplunderd voor artikelen van en over Helling, ben ik thans zo langzamerhand daar waar ik wezen wil. Nochtans hebben Rein en ik opnieuw ’n selectie moeten houden om zo veel mogelijk tot ’n evenwichtige samenstelling te komen. En dat viel tegen: want schrijven kon Cornelis!

Daarnaast heb ik getracht de allereerste geschriften van Helling te traceren, daar deze ’n tijdsbeeld oproepen uit de jaren 20 en 30, dat bijna geen van ons heeft gekend. Cornelis was in die tijd wat je noemt ’n eenzaam roepende in de “Jules Verne woestijn”, zeker in het Nederlandse taalgebied.

Door zijn toedoen samen met Guernonprez en Marcucci, is de Franse Société opgericht in 1935. Daarna gaat het snel met het schrijversschap: in alle nummers van het “Bulletin” van vóór 1940 staan meerdere artikelen van zijn hand, zowel in het Frans, Nederlands als in het Engels.

Niet alleen in dit “Bulletin” werd er geschreven, maar ook in vele kranten, tijdschriften, literaire bladen in binnen- en buitenland. Cornelis heeft enorm veel bijzonderheden, die toen volslagen onbekend waren, aan het licht gebracht. Dit betrof zowel het leven van Jules Verne als allerlei bijzonderheden zijn verhalen betreffende.

Ik heb getracht de meest specifieke artikelen voor U uit te zoeken: geen eenvoudige klus, gezien het kwalitatieve hoge peil van de meeste artikelen, hoe klein ze ook soms mogen zijn   n bovendien het enorme aanbod, ondanks vele selecties.

Hier en daar hebben ik bewust ’n artikel geplaatst dat niet van Helling is, om het geheel leesbaar te houden. Maar ook om de sfeer te proeven van de tijd waarin de inhoud van zo’n artikel zich afspeelt. Wel heeft zo’n artikel altijd min of meer met Verne te maken. Naar ik hoop zal deze kleine bloemlezing nogmaals bij ’n ieder wederom duidelijk maken dat de gehele internationale en nationale Jules Verne Wereld, en dus ook wij als genootschap, enorm veel dank zijn verschuldigd en zullen blijven aan Cornelis Helling!

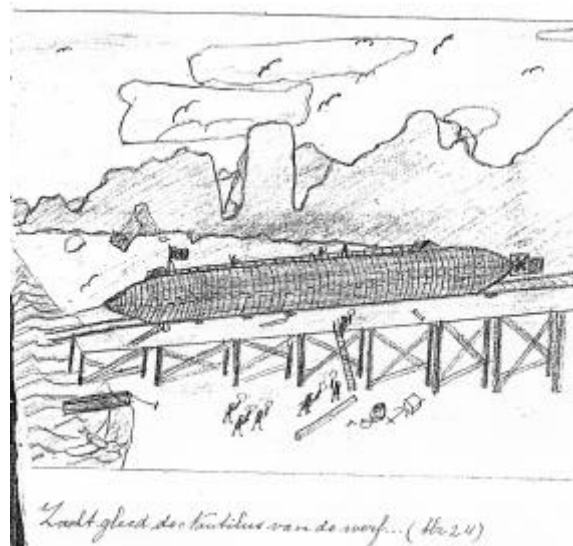
Voor wie nog meer zou willen lezen van de hand van Cornelis, verwijs ik naar de artikelen die tot nu toe zijn verschenen in de Verniaan, en wel in de nummers 1, 6, 8, 13, 20 (!), 21 en 22. Daarnaast zijn er vele artikelen in ons archief bij Pieter. Bovendien, zoals ik al stelde, is er ’n enorme vracht aan allerlei artikelen bijgekomen door toedoen van dhr. Helling jr, waarvoor ik hier nogmaals mijn grote dank wil uitspreken. Te zijner tijd zal dit allemaal voor ons ter beschikking komen, maar geef Pieter zeker nog ’n jaar de tijd om dit alles op te nemen in ’n database.

*

* *

Zoals ik reeds schreef in de Verniaan nr. 20 in 'n artikel over het leven van CH, was Cornelis al op jeugdige leeftijd zeer geboeid door de boeken van Jules Verne. Zo veel zelfs dat hij als jochie van 12 jaar al 'n verhaal schreef "à la Verne" getiteld: "Het onbekende eiland" met 13 platen van eigen hand. Hier ziet U 'n afbeelding van de tekst met één der tekeningen.

een in 2 maanden tijds af.
 In de helft van Juni was dus de Nautilus devaardig.
 De schipbreukelingen waren steeds in de londs genues. Hij hadden dus niet van de Nautilus gezien.
 Het plan van Kapitein Nemo was om, als hij zult zijn onderzeeboot zoms vertrekken, voren op de knof aan te leggen, zoodat de schepen, wanneer zij in de buurt kwamen, deze voren zoudten zien en naar het eiland zoudten komen om de schipbreukelingen af te halen.
 Zoodat ik reeds gezien heb was de Nautilus in de helft van Juni klaar. Kapitein Nemo liet de schroef in beweging zetten, om te zien of hij goed werkte! Daarna liet hij het zoeklicht heldere lichtbundels uitvoeren. Alles bleek in orde te zijn.
 Toen ging hij naar de schipbreukelingen en verzocht hen naar een ander gedeelte van het eiland te willen verhuizen, want hij zing de londs

Vanaf begin jaren twintig begint CH met het schrijven van "ingezonden brieven" naar kranten en tijdschriften. Het oudste artikel dat wij hebben kunnen traceren, is het volgende stukje proza, door anderen bewerkt, van 17 juli 1920 uit de Haagsche Post.¹ CH was toen 18 jaar!

C. H. te Amsterdam heeft in de couranten kleine berichtjes gezien over te Amsterdam te houden proefvluchten met helioplètes. Vermoedelijk slaat dit op berichten uit Berlijn, waar proeven met helioplètes genomen zijn, die alweer aangetoond hebben, dat de helioplète als klein speelgoed prachtig is, maar in het groot niet veel toekomst heeft, omdat de stijfkracht toeneemt met de tweede macht van de afmetingen en het gewicht met de derde macht. Verder verlangt hij een toelichting op een beschrijving van Jules Verne in „Robur le Conquéran” van een ploertendoeder en een pistool, zooals die in Amerika als „zakmitrailleur” in gebruik geweest zouden zijn. Hoeveel respect we ook hebben voor het genie van Jules Verne, raden we toch aan niet teveel vertrouwen te hebben in zijne beschrijvingen van Amerikaanse vindingen, daar hij in deze te goed van vertrouwen was.

¹ De geschiedenis van het hefschroefvliegtuig is zo oud als de luchtvaart zelf; pioniers als bijv. Leonardo da Vinci hebben er al ontwerpen van gemaakt. De Rus (later Amerikaan) Sikorsky bouwde reeds in 1905 een hefschroefvliegtuig. In de jaren twintig was o.a. de Nederlander A.G. von Baumhauer een voorvechter van dit soort vliegtuig en ook de Franse constructeur Louis Breguet verrichtte in die jaren pionierswerk. In de jaren dertig bouwde de Duitser Heinrich Focke als eerste een bruikbaar hefschroefvliegtuig. Het maakte zijn eerste vlucht in 1936. In 1941 slaagde Sikorsky erin in de Verenigde Staten een hefschroefvliegtuig te bouwen dat de voorloper is geworden van alle tegenwoordige toestellen. Het molenvliegtuig, van de spanjaard De La Cierva, dat geen aangedreven hefschroef heeft maar werkt door middel van autorotatie, is in onbruik geraakt. (aldus Encarta) Met andere woorden Helling had gelijk en de Haagse post kletste uit zijn nek. (Red.)

Wanneer CH wat ouder is, begint hij met het noteren van alles wat hij maar te pakken kan krijgen over zijn held. Boeken, brochures en tijdschriften uit binnen- en buitenland worden door hem “geplunderd”, als het maar met Verne heeft te maken. Vaak ook in de breedste zin des woords.

Hiervan ziet U 'n voorbeeld d.m.v. 'n stukje tekst, door CH overgeschreven. Alle onderwerpen werden in aparte, kleine schriftjes met de hand genoteerd.

Litterarische Schetsen en Kritieken
door Dr. Jan ten Brinke, deel III.
Leiden - A.W. Sythoff, 1884.
— (U.B. 541 A17)
„Rondom de Waereld”; pp. 79 - 93.
(gepubl. Sept. 1875)

..... Na de oppervlakkige dramatisering van Verne's roman (de Tom van Konder en de 80 000) met geringen liefde hebben vermeld, paste het mij een verplichting bij den auteur zelf, dat de naam. De Engelshen hebben in hunne litteratuur een zeer zigtbaar voort van werken, de fantastische reizen naar een of ander ontbarend land, waer van de Columbusen meer op geestelike dan op geografische lancken hebben gerekend. Het meest merkwaardig in deren letterkundigen schepingsvorm komt mij allereerst aan Jonathan Swift, den Britschen en vroeliddeleken auteur van Gullivers reizen. Doch de diergijens van Relliquet,

In één der vele schriftjes en schriften van CH vonden wij 't volgende: 'n overgeschreven artikel “My Airships” mét illustratie.

Le célèbre pionnier des ballons dirigés et expérimentateur des „plus lourds que l'air” le Brésilien Alberto Santos-Dumont.

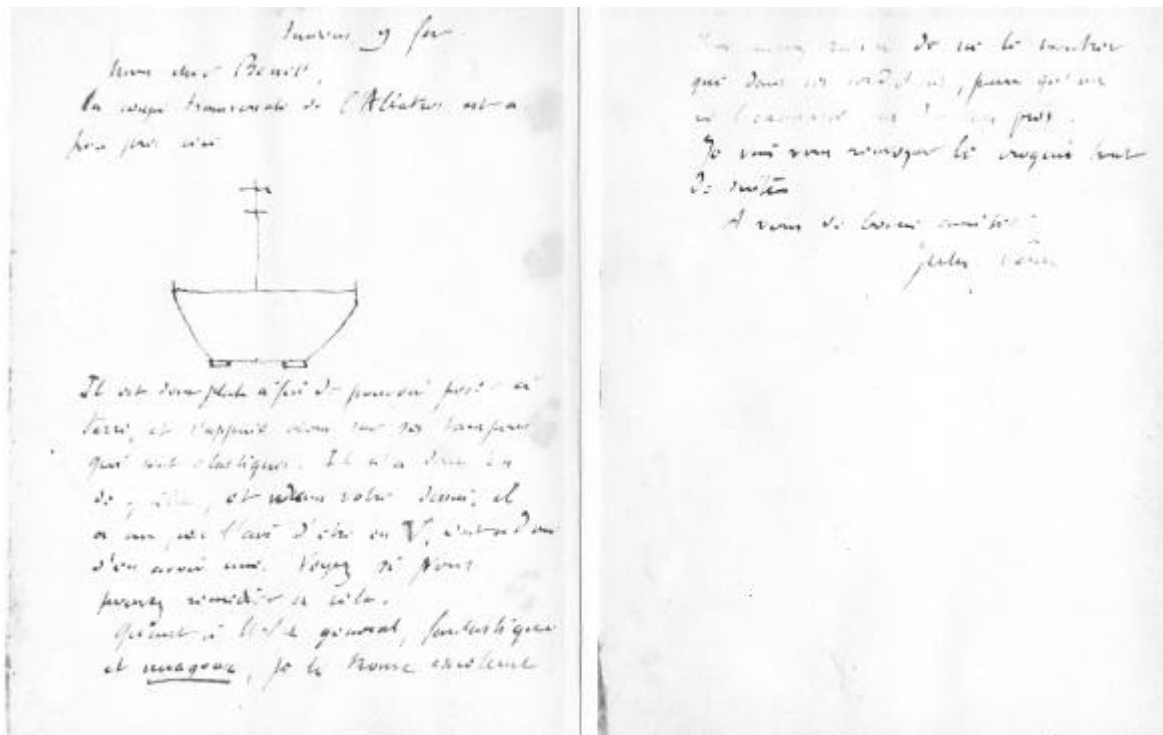
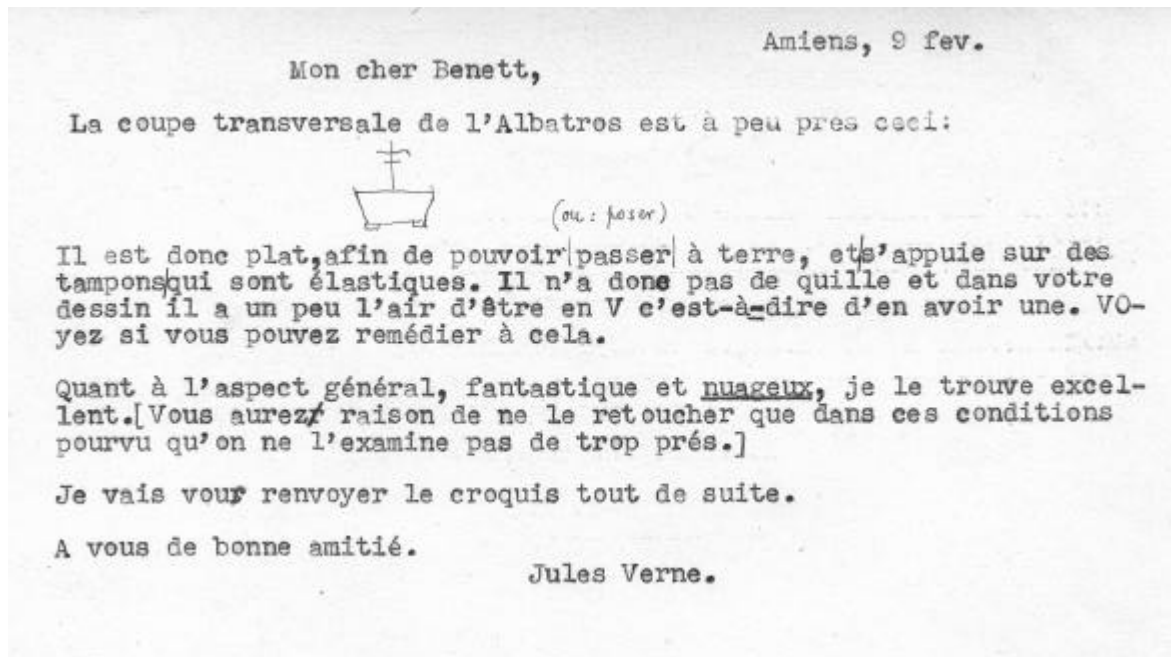
1873-Alberto Santos-Dumont-1932

„In those days, I confess, my favourite author was Jules Verne....”

„My Airships”
The Story of my Life
by
Alberto Santos-Dumont
Illustrated
London
Grant Richards
1904
— (U.B. 240, 1011 C26)

p. 21..... „In those days, I confess, my favourite author was Jules Verne. The wholesome imagination of this truly great writer, working magically with the immutable laws of matter, fascinated me from childhood. In its daring conceptions I saw, never doubting, the mechanics and the sciences of the coming ages, when man should by his smallest genius rise to the height of a demigod. With Captain Nemo and his ship-wrecked quarts I explored the depths

En misschien nog curieuzer: 'n kopie van 'n door Jules Verne geschreven brief aan Benett, de illustrator van "Robur de Veroveraar". Hierbij geeft Verne aan hoe hij ongeveer dacht over de te tekenen "Albatros" door Benett.

Het is logisch dat CH enorm veel lezingen heeft gehouden over Verne. Helaas weten wij niet uit welk jaar déze voordracht komt, maar voor de curiositeit ziet U hiernaast 'n kopie van de laatste bladzijde van één van zijn lezingen.

Een der personen waar CH enorm veel mee heeft gecorrespondeerd in de jaren 20 en 30, is de Française Marguerite Allotte de la Fuye, 'n ver familielid van Verne. Van haar kennen wij de door Elsevier uitgegeven pocket uit 1961 over Verne, niet 'n bepaald juist verhaal over Jules. Helaas hebben wij niets van deze briefwisseling in ons archief.

49

lichte of vreesdome verhouding van
aan zijn ~~de~~ streefbede te komen.
Zijn omme die hem altijd liefderijk
verpleegd had en die hem tot een goede
man was geweest vreesde hem nog 5 jaar
na zijn 1910.
Blijken ~~ruiten~~ in betrefde graf, dat gedeelt
wordt door het nieuwe gedenktribune gebouwd
door Albert Rosa die ook het monument
dicht bij zijn woonhuis vervaardigde. Beide
gedenktakken zijn symbool van de waardering
die allen hebben getoond bij zijn leven en was
zijn dood voor het onvergankelijke schone
en edele dat met Jules Verne's boeken
sprekt (Eenige bijonderheden over de Franse
in Amerika, Suleich's Jules Verne)
Namen en Heeren tot dat nog niet: En hebben
zouden de reeds reeds verstellende goede bijdragen
over Jules Verne en de hen quome bereid aan een te
deinij hem om mit volgen in betrefde te verheffen.
Allen wil de U me reeds volgen op een ander bijdrage
over hem dat allebei vreeswaardige berakt en
dat U ~~gatis~~ op eening wordt begaande door
de Hogeren, Meesterschap Elsevier.
Griengel 15-153 Amsterdam - Centrum
Mijn adres is: Willem de Zwijgerlaan 115
A'dam - W.
(Ik dank U voor uw aandacht)

Vanaf hier volgen kopieën van door CH geschreven artikelen in Franse en Nederlandse kranten in de jaren 20 en 30. Wij zullen echt niet alle artikelen in de Franse (!) taal publiceren, maar slechts hier en daar "wat" laten zien, om enigszins aan te kunnen geven hoe CH reeds op jonge leeftijd, geboren op 9 sep 1901, de buitenlandse pers wist te "veroveren".

L'AUTO — Mercredi 11 Décembre 1929

LES CHRONIQUES DE « L'AUTO »

Bonaparte aéronaute (1)

amateur. Mais celui-ci se fit quelque peu attendre ! De guerre lasse, il dit enfin : « Eh bien ! je m'aperçois que je devrai forcément abaisser mon prix. Disons cinquante livres. »

Alors, l'un des camarades s'écria : « Bonaparte, nous joindrons nos capitaux pour te permettre de faire l'ascension pour la gloire de l'école ! »

— Oui, oui acquiescèrent les autres ; c'est aussi notre volonté : Boursillons ! Ce qui fut fait. Ainsi on recueillit quarante livres.

« Monte toujours dans la nacelle ! crièrent quelques élèves impatients. Nous nous chargerons de la somme manquante ! »

Le petit Corse enjamba la nacelle, mais hélas ! au dernier moment, un obstacle nouveau et imprévu barra la route des airs ! »

— Taisez-vous donc, s'écria Napoléon, piqué au vif. En vérité, ce n'est pas la peine de répondre à vos futilités ! »

La conversation bruyante avait attiré l'attention de l'Anglais qui se retourna et qui regarda les jeunes gens.

Jusqu'à présent, le temps s'était maintenu au beau : cependant le vent se leva

Et l'Anglais monta dans la nacelle à côté de Blanchard.

« Lâchez tout ! » ordonna l'aéronaute intrépide et, majestueusement, le ballon s'enleva dans les airs accompagné de cris d'admiration et d'allégresse de la foule et ne tarda pas à disparaître hors de vue.

Pleinement satisfaits, les assistants s'en retournèrent à la maison.

Escorté de ses camarades, le petit Corse se rendit à l'Ecole Militaire et puis, conformément à l'ordre reçu, aux arrêts...

Cornélius HELLING.

(D'après l'article intitulé : « Napoléon als luchtreiziger » paru au « Geïllustreerd Weekblad Voor de Huiskamer », cinquième année, 1892, n° 43.)

3.
"De Tijd", Zondag 5 Oct. 1930.

FRANSCHÉ LETTEREN
JULES VERNE, WELDOENER DER MENSCHHEID,
door
C. HELLING.
Het zal in Februari a.s. alweer drie jaar geleden zijn, dat alle bladen over de geheele wereld den geboortedag vóór 100 jaar herdachten van den Franschen romancier Jules Verne. Merkwaardig was het, hierbij om te merken, hoe eenparig de lof was hem

de vader van de „téléphotographie” en vele anderen hebben Verne dankbaar herdacht als de onbetwiste geestelijke aanzetter tot hun eerste pogingen.

Nu lezen wij weer in Amerikaansche, Fransche en ook Hollandsche bladen over de koene plannen van den beroemden Poolonderzoeker Captain Wilkins, die, evenals kapitein Nemo (uit „20.000 mijlen onder zee”) met zijn tot dat doel speciaal uitgeruste en welwillend door de Amerikaansche admiraliteit afgestane onderzeeboot onder de ijsvelden dóór de Noordpool wil trachten te bereiken. Zeer zeker heeft zijn fictieve voorganger hem hierbij voor oogen gestaan.

Het is wel merkwaardig, dat courantenartikelen over deze en aanverwante onderwerpen steévast den naam Jules Verne aanhalen, zoodat men somtijds den indruk krijgt, dat Verne méér is geweest dan, zooals wij het noemden, een geestelijk aanzetter tot ontdekkingen en uitvindingen, doch ook daadwerkelijk daarin de hand heeft gehad.

Men spreekt bijvoorbeeld over Philéas Fogg, den

De volgende tekst is 'n vertaling in het Frans van bovenstaand artikel uit "De Tijd" van 5 oktober 1930. CH zal in de "Journal d'Amiens" veel artikelen publiceren tot 1940. Hieronder 'n deel van het eerste artikel in deze krant op 16 maart 1931.

JOURNAL D'AMIENS 16 mars 1931

JULES VERNE VU PAR UN HOLLANDAIS

Un de nos correspondants d'Amsterdam, grand ami de la France et enthousiaste de Jules Verne pour qui il professe un véritable culte, nous adresse l'article ci-dessous dont nous sommes heureux de donner la primeur à nos lecteurs.

Ils verront de quelle façon un étranger érudit, qui possède à fond notre langue et notre littérature, qui collabore d'ailleurs à des revues françaises, a su analyser et apprécier l'œuvre immense de notre génial romancier (1).

V. BRANDICOURT.

Il y a trois ans, pour être exact, c'était en février 1928, les journaux et les revues de tous les pays civilisés du globe, commémoraient avec émotion

phie (2), ouvrage d'une documentation parfaite, témoignant d'une grande piété envers la mémoire de son oncle vénéré.

Lorsqu'elle composait cette biographie, elle avait à sa disposition un grand nombre de documents inédits souvent fort intéressants, en a fait des emprunts aussi charmants que discrets.

Il en est résulté un ouvrage intéressant en même temps qu'instructif, éclairant parfois la vie et l'œuvre du célèbre romancier d'une lumière inattendue.

C'est la première biographie vraiment complète car le bel ouvrage documentaire de Charles Lemire, qui a déjà une vingtaine d'années, traite surtout de l'œuvre de l'écrivain en laissant de côté ou en ignorant maintes épisodes de la vie de Jules Verne qui ont maintenant trouvé une place dans la biographie vivante de sa nièce.

Or, Mme Allotte de la Fuje, invoque les témoignages de nombreux littérateurs et hommes de science qui ont franchement déclaré que Jules Verne fut pour eux en réalité un maître et un inspirateur de premiers ordres.

Haagsche Post 8 Augustus 1931

Haagsche Post door C. Helling 5

Jules Verne, Dichterlijke Voorlooper der Moderne Wetenschap.
De Sensatie van de „Reis om de Wereld”.
Zijn Romans konden het buiten Liefde Stellen.

Jules Verne en 1900
dessin de Willy Sleuter

pour l'article de Jan Feith: "De Wereldreisiger thuis!"
(Le globetrotter chez soi: J. Verne.)

"Dat Jules Verne me aan een gezonder
dosis reis-lust en aan een voor iedereen
schrijver onmisbare dosis fantasie
heeft geholpen is zonder twiifel.
En dat ik later zijn verteld dikwijls
voor ogen hield, toen ik op mijn eigen
manier een deel van mijn schrijvers-
liefde aan jeugd-literatuur besteedde,
ligt voor de hand."

Jhr. Jan Feith
in "Voorbijgangers" pag. 188.

Deze tekst is van 16 sep 1928 uit "La Gazette de Hollande" en pas gepubliceerd op 29 dec. 1933 in de "Journal d'Amiens", waarbij thans in het midden moet worden gelaten of deze tekst van CH is. In de inleiding van dit artikel staat 'n enorme vergissing. Dit verhaal is verschenen t.g.v. de geboorte van Verne in 1828 en niet t.g.v. zijn dood: "à l'occasion de la mort ...".

JULES VERNE ET ALEXANDRE DUMAS en Hollande

Notre ami, M. Cornélias Helling, d'Amsterdam, à qui nous sommes redevables d'intéressants renseignements sur Jules Verne nous communique un numéro du 16 février 1928 de la *Gazette de Hollande*, journal rédigé en français et en anglais, et contenant un article sur Jules Verne publié à l'occasion de la mort du fameux romancier.

Nos lecteurs y verront en quelle particulière estime Jules Verne et son ami Alexandre Dumas, sont tenus en Hollande.

Virgile BRANDICOURT.

Le confesserai-je ? De plus grands hommes ont laissé voir la même faiblesse. On raconte de Lloyd George qu'en pleine guerre, aux jours où l'existence même de l'Empire Britannique était en jeu, on le trouva souvent plongé dans la lecture d'un roman policier. Ses ennemis auraient voulu en faire une arme contre lui, mais lui-même l'avoua alors à un banquet avec son humour gallois. Eh bien, qu'on me permette, à son exemple, de l'avouer publiquement : quand, le soir, le travail ne veut plus marcher, je me pose indécis devant les rayons de ma bibliothèque. Shakespeare me sollicite, et Balzac, Goethe aussi, et Schopenhauer. Mais je me laisse glisser quasi insensiblement, et comme si je voulais me cacher de moi-même, vers le coin où s'alignent tous ces volumes habillés de rouge, avec assez mauvais goût d'ailleurs ! — et je m'empare subrepticement de *l'Île mystérieuse*, ou de *Mathias Sandorf*, ou du plus romanesque de tous ces récits romanesques *Vingt mille lieues sous les Mers*, l'histoire immortelle du capitaine Nemo. Parlez-moi de fontaine de Jouvence, voire de la greffe que vous savez ! A la troisième page déjà de ces livres, je me sens subitement rajeuni d'un nombre — respectable ! — d'an-

nées. Et ces héros aussi de Jules Verne, ces Phileas Fogg, ces Paganel, Passepartout, capitaine Hateras, Michel Strogoff, et tant d'autres, ils n'ont pas vieilli d'un jour, et ils ont en eux plus de la vie éternelle que bien des vivants de ma connaissance !

Jules Verne, un écrivain pour la jeunesse ? Ailleurs, peut-être ; mais pas en Hollande. Les journaux hollandais sont tout pleins de lui cette semaine. L'autre soir, au cercle, son nom fut évoqué à une table d'amis. C'étaient là pourtant presque tous hommes ayant franchi le cap de la cinquantaine, des hommes de savoir et d'une position sociale assise. Oh ! comme, au rappel de ce nom magique, leur esprit rebondit, comme reprit vie dans l'animation soudaine de leurs propos ce qui n'avait jamais été oublié. Et quand ils se levèrent, réclamés chacun par le traintrain ordinaire de leur existence, leur visage montrait quelque mélancolie : un regret sans doute de tout ce romanesque vécu jadis avec Jules Verne.

Car non moins que par ses imaginations scientifiques, le Hollandais a été « empoigné » par le romanesque de Verne. De même que pour cet autre merveilleux conteur : Alexandre Dumas père, qui a été un des auteurs les plus populaires en Hollande, Jules Verne, d'ailleurs, n'a-t-il pas dédié à Dumas fils son *Mathias Sandorf*, disant : « J'ai essayé de faire de Mathias Sandorf le Monte-Cristo des *Voyages Extraordinaires*,... à la mémoire du conteur de génie que fut Alexandre Dumas, votre père... »

Il semble qu'il n'y ait pas de pays où Verne ait été aussi lu qu'en Hollande. Eût-il pu en être autrement ? En France, on lui a fait grief de ce que la plupart de ses héros soient des hommes du Nord. Mais cela déjà était fait pour attirer le Hollandais. Et aussi ses audacieux voyages. Monté sur de méchants petits bateaux, le Hollandais a cherché profit et aventure sur tous les océans, en un temps où l'on pouvait à peine soupçonner la forme de la terre. Il a certes ses pairs parmi les navigateurs — Anglais, Portugais — mais il ne s'y connaît point de supérieurs.

Il y a encore une autre raison qui explique cette popularité de Jules Verne en Hollande. Le monde entier incline cette semaine son hommage sur la tombe d'un des plus grands physiciens de ce temps, le Professeur Lorentz, lauréat du Prix Nobel, comme — liste particulièrement imposante — ces autres Hollandais : Van 't Hoff, Zeeman, Eindhoven, van der Waals, Kamerlingh Onnes. Tous dignes fils du pays qui a donné Huyghens à la science : et cela ne témoigne-t-il pas justement d'une prédisposition spéciale du peuple hollandais pour ces études scientifiques ? Nous ne croyons pas nous tromper en assurant que c'est là aussi qu'il faut chercher une des principales raisons de l'admiration que même les gens d'âge mûr vouent toujours encore en Hollande à Jules Verne.

Qu'il est heureux pour nous, les vieux, qu'il ait écrit *De la terre à la lune*, et *Voyage au centre de la Terre*, et *Hector Servadac*. Ces créations de l'imagination, la science humaine s'a pu encore leur donner une réalité, — et il ne paraît pas que nous soyons à la veille de le voir.

Je vais les mettre en réserve, ces livres, pour pouvoir, à l'occasion d'un nouvel anniversaire — mettons dans 25 ans d'ici — les relire à nouveau avec l'emballement d'un garçon de douze ans. Stendhal souhaitait un jour de pouvoir oublier, sitôt après les avoir lus, deux livres : *Don Quichotte* et *Les Mille et une Nuits*, de manière à pouvoir chaque fois les relire comme une nouveauté et avec la même volupté. Oh ! si cela se pouvait — et posséder Jules Verne !

Jules Verne wist het al!

Reclame op de wolken.

DEZER dagen heeft men iets kunnen lezen over een reclamevaartuig, dat door middel van een krachtig zoeklicht woorden en ook beelden projecteert tegen de wolken, een technische prestatie, die eerbied afdwingt voor de kunde onzer hedendaagsche ingenieurs.

De onnavolgbare Fransche fantast en profeet Jules Verne, heeft ook dit technisch wonder reeds in 1890 voorspeld en beschreven in zijn voordracht voor de „Académie d'Amiens", waarvan hij lid en eenigen tijd voorzitter is geweest. Deze voordracht is later opgenomen in zijn bundel korte verhalen „Hier et Demain" onder den titel „La Journée d'un Journaliste Américain en 2890".

Hierin beschrijft de geniale romancier een groot krantenbedrijf zooals hij zich dat dacht in 2890, met alle machinerieën en hulpmiddelen, welke het menschelijk vernuft eenmaal scheppen zal en ook de projectie van affiches tegen de wolken. Hij schrijft:

„Ce sont d'immenses affiches, réfléchies par les nuages, et dont la dimension est telle que l'on peut les apercevoir d'une contrée tout entière. Mille projecteurs étaient sans cesse occupés à envoyer aux nues, qui les reproduisaient en couleur, ces annonces démesurées. Mais, ce jour-là, lorsque Francis Benett entra dans la salle de publicité, il vit que les mécaniciens se croisaient les bras auprès de leurs projecteurs inactifs. Il s'informe... Pour toute réponse, on lui montre le ciel d'un bleu pur.

„Oui!... du beau temps, murmure-t-il, et pas de publicité aérienne possible!.."

De treffende overeenkomst met de feiten van heden doet ons weer een keer te meer met bewondering terugdenken aan den grooten, fantasierijken vriend onzer jongensjaren.

C. H.

**Jules Verne commémoré
par Radio-Hilversum
Hollande**

Notre ami Hollandais Cornélis Helling dont les lecteurs du « Journal d'Amiens » ont plusieurs fois goûté les intéressantes communications sur Jules Verne nous adresse la narration ci-après qui ajoutera un chapitre, inconnu en France, à l'histoire de Jules Verne et de ses œuvres.

Virgile BRANDICOURT.

Le 8 février 1928 le poste de Radio-Hilversum (Hollande) diffusa une conférence en l'honneur du Centenaire de Jules Verne prononcée par l'un de ses Directeurs, M. Willem Vogt.

A la même occasion les postes de Daventry (Angleterre) et de Berlin commémorèrent également l'illustre romancier. J'eus le bonheur d'écouter les émissions anglaise et hollandaise et ce qui frappa surtout dans les deux discours c'était la sincérité dans l'admiration et la profonde vénération pour la mémoire du génial conteur amiénois.

Voici d'ailleurs en substance la conférence hollandaise :

Mesdames, Messieurs,

Il y a aujourd'hui exactement un siècle, que naquit à Nantes, charmante petite ville bretonne, le grand écrivain

Notre temps qui se vante d'un Planck, d'un Lorentz, d'un Einstein, d'un Curie, a créé la place d'un super-Jules Verne, dont la fantaisie pourrait se déployer encore plus ample-ment et plus hardiment que celle de l'aimable et génial conteur français, l'écrivain que nous continuons d'aimer dans notre cœur parce qu'il donna à la jeunesse ce dont elle avait tellement besoin et ce qu'elle désirait si intensément : les couleurs miroitantes et bariolées d'une fantaisie sans bornes.

Il dépeignit le Monde comme une immense trésorerie remplie de choses belles et précieuses et nous brûlions d'impatience d'y pénétrer et de l'explorer jusque dans ses recoins les plus reculés.

Willem VOGT.

Traduction de Cornélis Helling.

Ook dit artikel is van 8 feb. 1928 en pas gepubliceerd in het "Journal d'Amiens" op 23 feb. 1934.

GEORGE V EN JULES VERNE

JULES VERNE werd bewonderd door verschillende personen van koninklijken bloede. Met wijlen Don Pedro, den keizer van Brazilië, onderhield hij vriendschapsbetrekkingen, evenals met den Graaf en Gravin van Parijs, aan wie hij het manuscript van „20.000 Mijlen onder Zee” ten geschenke bood. Het is niet zoo algemeen bekend, dat ook de ex-keizer van Duitschland een groot bewonderaar van den genialen Franschman was. Hij liet zich bij Verne's overlijden in 1905 te Amiens vertegenwoordigen door zijn zaakgelastigde aan de ambassade von Flotow en zond een draadloos telegram van zijn jacht aan Verne's weduwe, waarin hij zijn spijt betuigde dat hij den begrafenisstoet niet in persoon kon volgen.

Ook Koning George V van Engeland behoorde tot zijn bewonderaars.

Gedurende een receptie in Buckingham Palace ter gelegenheid van zijn regeeringsjubileum heeft de vorige koning van Engeland, die toen zeer spraakzaam was, aan het feit herinnerd, dat Jules Verne gedurende langen tijd zijn geliefkoosde schrijver is geweest.

Hij vertelde zelfs, dat hij in 1905 toen hij nog Prins van Wales was, zich naar Canada begaf aan boord van den pantserkruiser „Indomptable”. Op de terugreis gaf hij order, dat de snelheid tot het maximum werd opgevoerd.

De officieren begrepen niet, waarom de Prins zóó snel in Engeland wou terugzijn. Dikwijls zagen ze hem op zijn chronometer kijken en nadat hij zich de juiste plaats had laten aanwijzen, waarop het schip zich bevond, gaf hij zich over aan gecompliceerde bereijningen op zijn aanteekenboekje.

Toen de Engelsche kust gesignaleerd werd, riep de Prins van Wales: „Hoera!”

„Wij hebben het record gebroken. Ik ben tevreden,” zei de toekomstige George V tot den commandant, „het record gevestigd door Phileas Fogg, in „De Reis om de Wereld in 80 Dagen!”

C. H.

Handelsblad 29-1-1936.

ELCK WAT WILS

JULES VERNE WAS GEEN POOL

NAAR aanleiding van het artikel: „Zij, die hun naam ongeschikt vinden”, 19 Nov. Obl., waarin sprake is van verschillende schrijvers, staatslieden en filmsterren die bekend zijn onder hun schuilnaam, is het wel interessant hier de aandacht te vestigen op een geval, waarbij men den naam van een beroemd schrijver, Jules Verne, voor zijn pseudoniem wilde doen doorgaan! Zijn werkelijke familienaam zou dan geweest zijn Olschewitz en nog steeds vermeld Pears' Cyclopaedia, in de lijst van pseudoniemen, dezen Poolischen naam, niettegenstaande de vele démenties, die van tijd tot tijd in de Fransche pers verschenen!

Reeds in 1875, toen Jules Verne op 't hoogtepunt van zijn roem gekomen was, doken de eerste geruchten betreffende deze vermeende naamsverwisseling op in de Poolische pers: Men beweerde, dat Jules Verne feitelijk een Poolische Jood was, die later te Rome tot het Roomsche-Katholieke geloof overging en nadat hij zijn naam, die in 't Poolisch „elzeboom” beteekent, „vertaald” had in 't Fransche „Verne”, in Frankrijk en daar-buiten als romanschrijver grooten roem zou verwerven.

Jarenlang heeft deze legende geregeld de ronde gedaan in de Poolische en Fransche pers en zelfs nog in 1925 vroeg een Partijblad naief: „Was Jules Verne een Franschman?”

Herhaaldelijk werd Verne's geboorte-acte in de bladen gereproduceerd door des schrijvers bewonderaars, doch de legende bleek 'n taai leven te hebben.

In het „Bulletin de la Société Jules Verne” (Février 1936), orgaan van de Internationale Vereeniging van Verne-bewonderaars, toont Edmondo Marcucci de oorzaak aan van het indertijd ontstane misverstand, want het betreft hier een zuiver misverstand: Uit de archieven der „Ordre des Résurrectionnistes” te Rome blijkt, dat er inderdaad een Poolische Jood, genaamd Olschewitz, te Rome tot het Roomsche geloof is overgegaan en den naam aannam van Julien De Verne; zocals men ziet berust dus de heele kwestie op 'n overigens zéér begrijpelijk misverstand, gezien de beide bijna gelijklopende namen.

Het staat nu wel onomstootelijk vast, dat de schrijver van de „Wonderreizen” een Franschman was, geboren te Nantes.

Handelsblad 23-11-'36.

Zoals wij allen weten is de Franse "Société Jules Verne" opgericht op 31 juli 1935 door de heren Jean Guermontprez, Franse vice-consul te Luik, de Italiaan Edmondo Marcucci en wie anders dan Cornelis Helling.

Vanaf het eerste uur was CH één van de grootste leveranciers van allerlei verschillende artikelen voor het "Bulletin". CH was dan ook vanaf het begin één der twee vice-voorzitters van de Société!

Daar wij in het bezit zijn gesteld door "Parijs" van de eerste negen nummers van het "Bulletin" voor dit Helling-nummer, vanaf nov. 1935 tot jan 1938, leek het ons wel zo gepast hier gebruik van te maken. Als eerste ziet U de inhoudsopgave van de nummers 1 tot 6: artikelen van CH zijn er genoeg! Ik wil U erop wijzen dat het artikel op blz. 112: Hollandse Kroniek 1, reeds in de Verniaan nr. 13 heeft gestaan.

TABLE DES MATIÈRES

Année 1935-1936

N° 1	<i>ps van Guermontprez!</i>	NOVEMBRE 1935
Jean VARMOND. Liminaire		1
Communications concernant la Société et son Bulletin		4
Glanes dans la presse d'hier et d'aujourd'hui		8
Jean VARMOND. Jules Verne en quelques lignes		12
Cornélis HELLING. L'œuvre de Jules Verne		15
Cornélis HELLING. Ecrits sur Jules Verne		19
Mario TURIELLO. Une œuvre qui ne meurt pas		22
Cornélis HELLING. L'œuvre scientifique de Jules Verne		32
Edmondo MARCUCCI. La nature et l'histoire dans l'œuvre de Jules Verne		43
Edmondo MARCUCCI. Jules Verne et les sources du Nil		49
N° 2		FÉVRIER 1936
Raymond THINES. Survéance		53
Jean VARMOND. Chronique de la Société		56
Chronique radiophonique		59
Chronique cinématographique		60
Chronique théâtrale		62
Glanes dans la presse d'aujourd'hui		63
Cornélis HELLING. Les personnages réels dans l'œuvre de Jules Verne		68
M. ASTIER. Le Nautilus a-t-il eu un précurseur?		76
Edmondo MARCUCCI. Jules Verne et son œuvre (1 ^{re} partie)		81
N° 3		MAI 1936
Jean VARMOND. Chronique de la Société		101
Chronique bibliographique		104
Raymond THINES. Le film Michel Strogoff		105
Jean VARMOND. Le coin des chercheurs		108
Glanes dans la presse d'aujourd'hui		109
Cornélis HELLING. Hollandse Kroniek (chronique hollandaise)		112
Maurice GARET. Jules Verne Amiénois		115
Edmondo MARCUCCI. Jules Verne et son œuvre (chap. II et III)		136
N° 4		AOÛT 1936
Jean VARMOND. Chronique de la Société		151
Fernando RICCA. Giulio Verne e la questione sociale		153
Cornélis HELLING. Jules Verne as seen through British eyes		157
et		
Trente-trois lettres de Jules Verne commentées par leur destinataire, M. Mario Turiello		162
N° 5		NOVEMBRE 1936
Jean VARMOND. J.-B. Charcol, Henri Chenu		203
Chronique de la Société		205
Glanes dans la presse d'aujourd'hui		210
Cornélis HELLING. Chronique hollandaise		213
Communications		217
Raymond THINES. Maître Zacharius		224
Edmondo MARCUCCI. Jules Verne et son œuvre (chap. IV et V)		234

GRAVURES

Jules Verne, par NADAR	14a
Michel Strogoff, extrait du film	61
Jules Verne à 23 ans, par DELBARRE	68a
Le professeur Aronnax (Jules Verne à 41 ans)	70
Cabinet de travail de Jules Verne	132
Bibliothèque de Jules Verne	133
Le yacht Saint-Michel I, dessin de Jules Verne	153
La Médaille Jules Verne	212
Maître Zacharius	230

HOLLANDSE KRONIEK

Wat is Jules Verne's mooiste boek?
20.000 Miljen onder Zee en De Reis om de Wereld.

Meermalen is in de loop der jaren de vraag naar voren gebracht. Wat is wel te beschouwen als 't mooiste boek van Jules Verne? Om deze vraag naar behoren te kunnen beantwoorden zou men den vrager dienen te verzoeken eerst een nadere omschrijving van z'n persoonlijk inzicht omtrent het begrip *mooiste* te geven, want 't hangt natuurlijk in deze geheel af van 't standpunt dat men dienaangaande inneemt. *Interessant* zijn Verne's werken bijna alle zonder onderscheid; altijd heeft de schrijver iets aparts, iets origineels, iets *levenswaars* te vertellen, dat leest en den lezer niet met rust laat alsof men hij kennis heeft genomen van het meestal geniaal gevonden en pakkende slot.

En daar de *Wonderreizen* een uitgesproken didactische of, zoo men wil, wetenschappelijke ondergrond hebben, is 't nu maar de vraag. Waar stelt men voornamelijk op wetenschappelijk gebied het meeste belang in?

Houdt men van beschrijvingen op oceanographisch gebied, vermengd met 'n uiterst boeiende, dikwijls aangrijpende geschiedenis, beheerst door 'n ook psychologisch zeer knap getekende hoofdfiguur en zich goeddeels afspeelend op 'n in alle opzichten technisch volmaakte onderzeeboot, (de overgesteekte *Nautilus*)? Dan leze en herleze men *20.000 Miljen onder Zee*, 'n meesterwerk zoals o.i. Jules Verne nadien misschien nimmer meer heeft geschreven. Dit boek is werkelijk af en wij kennen mensen die 't wel tien keer hebben overgelezen! Wij voor ons hebben het altijd als het 'n alle oprichten *mooiste* boek van de hele serie *Wonderreizen* beschouwd en nog altijd herlezen we het met evenveel plezier als twintig jaar geleden.

Enigszins ruimer genomen zouden we ook kunnen zeggen dat de trilogie waarvan *20.000 Miljen onder Zee* deel uitmaakt en waarvan de beide andere bestanddelen zijn: *De Kinderen van Kapitein Grant* en *Het Geheimzinnige Eiland* (deze trilogie omvat in de Franse uitgave acht delen) een volmaakt geheel vormt waarvan de geschiedenissen logisch in elkaar zijn verwechten en waarin Verne de volle maat van zijn kunnen op stylistisch en wetenschappelijk gebied heeft gegeven en bovendien, hetgeen zo kenmerkend is voor zijn literair genie, zijn fantasie de vrije leugel heeft gelaten zonder nochtans in het bombastische of absurde te vervallen, hetgeen van zijn latrijke navolgers helaas niet altijd gezegd kan worden.

Ontelbaar zijn ook de imitaties die door ettelijke schrijvers de wereld in weiden gevonden (wij herinneren hier slechts aan Paul d'Ivoi's leuke *Mel 'n Kuurje de Wereld rond* en Jan Feith's *Reis om de Wereld in 40 dagen of de Zoon van Phileas Fogg*) in alle talen en met 'n route die dikwijls aanmerkelijk afweek van die van Phileas Fogg, met dien verstande dat vele latere fictieve en reële navolgers van dien onverstoort-laan Brit (o.a. verschillende journalisten en de 15-jarige jongen Pello Bald in 1928 ter herdenking van Verne's *Beuweest*) bijna altijd gebruik maakten van de, ten tijde dat Verne schreef, nog niet bestaande Transsiberische Spoorweg, hetgeen het traject enorm verkortte maar ook de grootste bekoring van de tocht wagnam.

Want wat is toch het geval? Wil men 'n werkelijke trip round the World maken dan doet men zich zo min mogelijk van de evenaar te verwijderen, althans 'n afstand af te leggen van minstens 40.000 km. (hetgeen onze Phileas Fogg ook inderdaad deed!). Gaat men Noordelijker of Zuidelijker reizen, dan bekort men de reis naar gelang men meer de Noord- of Zuidpool nadert en reist men om zo te zeggen niet meer om de aard's *reid* om de pool en zo doorgaande zou men wel 'n zogenaamde reis om de Wereld kunnen maken door op de pool staande 'n hele slag om z'n eigen as te doen! 'n Sportieve Engelman zal de eerste zijn om toe te geven dat dit geen *fair play* meer is.

Volgt men inderdaad de route van Phileas Fogg, dan zal men ervaren, (luchtlijnen natuurlijk dsargelaten) dat het nog niet eens zo *helt* gemakkelijk zal blijken te zijn vijftien of twintig dagen op Fogg's tachtig dagen te winnen.

Juist door dagen lezen we in enige Hollandse couranten, dat 'n zekere Dr. Falconer, 'n gepensionneerd ambtenaar uit Texas bezig is 'n *Inchreis* rond de aarde te maken, welke hij zich voorstelt in twintig werkelijke vliegtijden te volbrengen! Deze ondernemende Amerikaan, in de pers aangebid als de *moderne Phileas Fogg*, is op z'n dooreis ook door Nederland gekomen nadat hij reeds met het Zeppelin-luchtchip *Hindenburg* naar Duitsland was overgestoken. Van Amsterdam reisde hij naar Penang op Molakka, waar hij op tijd aankwam. Maar daar moest hij vier dagen wachten op 't toestel, dat hem naar Hongkong zou brengen. In Hongkong kon hij geen vliegtuig charteren naar Manilla en eenmaal op de Philippijnen aangekomen, blijkt het, dat de China Clipper van de Pan American Airways geen passagiers vervoert. Zo zit de Amerikaan nu (9 Juni) op 't strand van Manilla ongeduldig te wachten op 'n schip of 'n vliegtuig, dat hem over de Oceaan zal brengen naar z'n vaderland.

Hetgeen ons in deze reis voornamelijk interesseert is, dat de Amerikaan ditmaal inderdaad 'n reis om de Wereld maakt daar het aantal doorlopen kilometers bij z'n thuiskomst 41.808 zal bedragen. Hij is dus één van de weinige echte Phileas Fogg's van deze moderne, ultravlotte tijd.

¹ Inmiddels is de Amerikaanse journalist Elkins er in geslaagd de reis om de Wereld te volbrengen in nog zéven maanden dagen, eveneens met gebruikmaking van snelle vluchtlijnen. * * * naar K.L.H. waarom Elkins zich niet geste waardering heeft verleend.

De meest verschillende takken van wetenschap vinden in deze boeken hun toepassing, zonder zich op hinderlijke of pedante wijze aan den lezer op te dringen, die er heel veel uit leren kan; ook uit zuiver menselijk en moreel oogpunt heeten staan deze romans bij verschillende vooraanstaande critici zeer hoog aangeschreven; zij beschouwen dan ook deze trilogie (verschenen in de jaren 1868-1875) als het meest perfecte geheel, dat ooit aan Verne's vruchtbaar en geniaal brein is ontsproten.

Vereenzelvigd men evenwel *mooiste* met *bekendste* of *beroemdste* dan zal men moeten erkennen, dat het beroemdste boek van Jules Verne ontogenzeggelijk is *De Reis om de Wereld in 80 Dagen* (1873). Zeer zeker is het onderwerp, hoewel niet absoluut origineel (reeds bij Poe vinden wij de grondgedachte terug) vernuftig uitgewerkt en tot een alleramusantst en spannend verhaal ongetoerd, zóoer zelfs, dat het als van zelf later de stof leverde voor 'n zogenaamd *pièce à grand spectacle*, dat 'n ongeëvenaard aantal opvoeringen mocht beleven en zelfs nu nog, nu wij de reis om de Wereld in 30 of 40 dagen kunnen volbrengen, nog steeds volle zalen trekt en de onverflauwde belangstelling weet op te wekken van allen, die jeugdig en reislustig zijn... of die zich zo willen gevoelen.

In ieder geval is *De Reis om de Wereld* het *populairste* boek van Verne geworden en wij weten uit eigen ervaring dat ieder, die ook maar enkele boeken van Verne heeft gelezen, vast en zeker ook van dit boek genoten heeft.

Bovendien heeft deze roman (zoals trouwens zo veel boeken van Jules Verne) een niet te miskennen invloed uitgeoefend op talloze toekomstige wereldreizigers.

Reeds omstreeks 1900, dus toen Jules Verne nog leefde, zochten reeds verschillende globe-trotters, meestal journalisten van Engelse en Amerikaanse nationaliteit (men zal zich herinneren dat zijn Phileas Fogg een phlegmatieke Engelsman was) het fictieve record van 80 dagen te slaan. Jules Verne moedigde hen aan, zoals hij Simon Lake had aangemoedigd toen deze het vaste voornemen had opgevat om onderzeeboten te bouwen die de *Nautilus* in volmaaktheid zou niet zouden overtreffen (hetgeen ook haast ondenkbaar is!) dan toch zouden overnemen.

Hij liet zich zelfs, oud, lijdend en rugenaeg blind (1901) naar 't station van Amiens brengen om daar één van die enthousiaste wereldreizigers (Gaston Stiegler, reporter van de *Echo de Paris*) op z'n dooreis te begroeten, gehaast als deze was om 't record van 66 dagen, staande ten name van Miss Nelly Bly, verslaggeverster van de *New-Yorker Sun*, te breken.

Geen boek is aan te wijpen in de ganse wereldliteratuur dat zóveel mensen in beweging heeft gezet als deze terecht beroemde *Tour du Monde en 80 jours*, 'n kolfsje naar de hand van alle sportieve en ... wed-zieke Amerikanen en Engelsen!

Op 't moment dat we 't bovenstaande schreven, bereikte ons 'n interessant bericht afkomstig van 't Parijse blad *Paris-Soir* betreffende de Wereldreis van Jean Cocteau ², bekend Frans dichter. Deze heeft precies de route van Phileas Fogg gevolgd, heeft er ook precies 80 dagen (of eigenlijk 79, evenals Fogg) voor nodig gehad en juist als Verne's held heeft ook Cocteau zijn weddenschap gewonnen, want er stond 'n pari op 't spel en wel deze, dat indien Cocteau z'n reis niet binnen de voorgeschreven tijd volbracht, zijn serie artikelen over z'n tocht niet in *Paris-Soir* zou worden opgenomen!

't Is dus werkelijk 'n reis geweest van A tot Z à la Jules Verne! Zelfs aan 'n toegewijd vriend zoals Passoportout ontbrak 't hem niet in de persoon van den Heer Marcel Khill, die waakte voor de juiste trein- en bootaansluitingen, op 't geld paste en alle bijkomstigheden regelde die zich onderweg voordeden. 't Parijse blad merkt zeer terecht op: « Jules Verne ne pouvait rêveroir un plus bel hommage que celui-ci... »

Zoeven ontvingen wij van de Uitgevers Maatschappij Elsevier te Amsterdam de nieuwe uitgave van *20.000 Miljen onder Zee* (3 delen). We zouden gevoegelijk kunnen volstaan met de herhaling van hetgeen we in ons Mei-nummer zelden over 't eerste deel in deze nieuwe Jules Verne-serie: *Michael Strogoff*. Ook thans weer zijn de uitstekende illustraties (van Rieu en de Neuville) op buitensteek pagina's gereproduceerd. De tekst zelf, op goed papier en met 'n duidelijke nieuwe letter gedrukt, is herzien en gemoderniseerd en laat zich vlot lezen.

De blauwe bandjes (ontwerp van den bekenden kunstenaar Mohr) zijn ook nieuw al doen ze sterk denken aan de ouderwetse, doch zo zijn nu minder druk en ook in dit opzicht is deze vernieuwing een verbetering te noemen. Ten slotte nog 'n woord van waardering voor 't originele en zéér geslaagde boekomslag, eveneens van den Heer Mohr.

Laat ons hopen dat Elsevier zal voortgaan met 't uitgeven op dezelfde lofwaardige wijze van nog menige *Wonderreis*!

Cornelis Hazen.

² Inmiddels is de Heer Cocteau tot een *André* teruggekeerd.

Tevens laten wij U d.m.v. één berichtje van elk jaar zien, hoe deze "Bulletins" in de Nederlandse pers werden ontvangen.

SOCIÉTÉ JULES VERNE

Wij ontvingen het eerste nummer van het „Bulletin de la Société Jules Verne”, onder redactie van Cornelis Helling te Amsterdam en Jean Varmond, pseudoniem van Jean H. Guermonprez, consul van Frankrijk te Luik.

De aflevering bevat o.a. een bibliografie van Jules Verne's werken door C. Helling, die ook een opstel heeft bijgedragen over de wetenschappelijke betekenis van den schrijver. Jean Varmond heeft een korte biografie bijgedragen. Ook twee Italiaansche medewerkers, Mario Turiello en Edmondo Marcucci, stellen de betekenis van Jules Verne in het licht; laatstgenoemde houdt zich in het bijzonder bezig met Jules Verne's verhouding tot wetenschappelijke vraagstukken.

tabblad 31-1-1936

TIJDSCHRIFTEN

„Bulletin de la Société Jules Verne”.

In het Decembern timer van den tweeden jaargang van het tijdschrift van het aan Jules Verne gewijde genootschap, zijn wederom nieuwe punten met betrekking tot den schrijver aan de orde gesteld. De vice-president van het genootschap, de heer C. Helling — wiens adres thans is: Veerstraat 9, Amsterdam Z. — stelt de vraag of Jules Verne een profetisch romanschrijver is geweest. Hij wijdt bovendien wijlen Herman Robbers een herdenking, dien hij een vurig bewonderaar van Jules Verne noemt. En hij brengt daarbij in herinnering, dat de Nederlandsche vertaling van Jules Verne's werken indertijd door Jacs. G. Robbers te Rotterdam het licht heeft gezien. Herman Robbers behoorde tot de leden van het genootschap; zijn plan, voor het Bulletin een artikel over den Franschen auteur te schrijven heeft hij niet kunnen volvoeren.

Wij vermelden verder uit den inhoud het artikel van Paul-Victor Collin over Jules Verne's navolgers, „Hutteras” van Raymond Thines en de bijdrage van Edmond P. Gehu over de poolaardrijkskunde in Verne's werken.

40- tabblad = 22-1-1938

TIJDSCHRIFTEN

„Bulletin de la Société Jules Verne”.

No. 7, de aflevering voor Juni, is verschenen van het aan Jules Verne gewijde Fransche tijdschrift. Van de te Parijs gevestigde „Société Jules Verne”, die het „Bulletin” uitgeeft, is de heer Cornelis Helling, Nieuwe Weg 30, Amsterdam-Oost, de vertegenwoordiger voor Nederland. De redactie brengt onder het persoverzicht in herinnering, dat genoemde heer in ons blad op 23 November verleden jaar heeft geschreven over Jules Verne, die geen Pool was. Arnold Rey vestigt de aandacht op een passage in „Het geheimzinnige Eiland”, waar de auteur schreef met betrekking tot Cyrus Smith: „En zijn devies zou dat van Willem den Zwijger hebben kunnen zijn: „Je n'ai pas besoin d'espérer pour entreprendre ni de réussir pour persévérer.” Waarbij dan de opmerking wordt gemaakt, dat het de moeite zou loonen eens te onderzoeken, hoe Jules Verne aan dat citaat is gekomen, waarvan de historici de herkomst niet kennen uit eenig geschrift. Het was professor Knapper te Leiden, die zich herinnerde de bovengenoemde woorden eens in het reeds genoemde boek van Jules Verne te hebben opgemerkt.

De aflevering bevat verder o.a. een artikel van Cornelis Helling over den Franschen auteur in verband met den oorlog in de lucht, een bijdrage van Charles Dollfus over den oorsprong van de „Nautilus” en een over „Nemo” van de hand van Raymond Thines.

Algemeen Handelsblad
4 juli 1937

Het oudste interview van CH dat wij bezitten, is van 4 mei 1939. Hiervan ziet U slechts de foto van CH met enige tekst daarbij.

Knobbels en Hobbies

**JULES VERNE WERD
EEN CULTUS.**

*De heer Helling is
zijn profect...*

Wij hebben allen Jules Verne gelezen, ook niet alle 130 werken van zijn meesterhand (bij zijn leven gepubliceerd en nagelaten), dan toch wel vijf of drie of althans een van deze. „De reis om de wereld in 80 dagen“ heeft iedere schooljongen gelezen.

Wij lezen ze (vertaald), toen wij nog waren en herlezen ze soms (in het Fransch), toen wij van school af waren en thans nu wij zeventig zijn geworden, lezen wij enkele nog wel eens door.

De boeken van Jules Verne, den ziener, zijn levend gebleven. En in dezen tijd, nu zijn profectiën uitkomen en zijn fantasieën werkelijkheid dreigen te worden — de meeste zijn het reeds — zijn ze meer levend dan ooit.

Het allermerkwaardigste is, dat deze schrijver zoo weinig vergissingen heeft gemaakt. De ontdekkingsreizigers, de chemici, de philologen, de ingenieurs, de moralisten, de physici, de uitvinders, de biologen en astronomen, de psychologen, de aardrijkskundigen, de intellectuelen zonder meer, de mathematië, de medici en zelfs de literatoren van dezen tijd bijten hun tanden stomp op een romantiek, die meer dan 'n halve eeuw geleden door hem werd vastgesteld. Zij te deusdzaam gebliken. En het einde

Als de heer Cornelis Helling in de rechte stemming wil komen, trekt hij zich terug in zijn Jules Verne-kamerijde op no. 9 drie hoog aan de Veerstraat te Amsterdam, en herleest een of meer van Jules Verne's boeken of van zijn nagelaten manuscripten, dan wel egh beschouwing, een critic of een verhandeling daarover.

Hij schrijft ook zelf over Jules Verne en diens leven en werken.

Jules Verne is de hobby van zijn leven geworden. De groote romancier inspireerde hem tot een grondige studie van het Fransch, de geografie en aanverwante wetenschappen, zooals hij anderen inspireerde tot het maken van ontdekkingsreizen, de studie der astronomie en aanverwante studien.

Zo langzamerhand naderen wij het begin van de Tweede Wereldoorlog en valt er 'n stilte over de (Franse) Verne activiteiten. Guermontprez heeft hier uitvoerig over geschreven in zijn: *Douze ans de silence*, waarvan 1 exemplaar aanwezig is in ons archief.

Maar toch, hoe vreemd het ook moge zijn, in Nederland gaat een en ander, net zoals vele andere zaken, door, al is het misschien dan op 'n lager pitje. Daarvan getuigen de volgende brief van Elsevier én de bijhorende foto uit 1941.

N.V. BOEKHANDEL- EN UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
„ELSEVIER”

SPIJSTRAAT 1188
BRIEFADRES:
SINGEL 151-153
AMSTERDAM (C)

25 BLOOMSBURYSTREET
LONDON W.C.1
215 FOURTH AVENUE
NEW-YORK CITY

DIRECTEUREN: JOHN ROBBERS EN J. P. KLAUTZ

Uw Adr.

Amsterdam, 1 Mei 1941

Onze Adr.

Dir. K/s

Onderwerp:

Jules Verne

Den Weledgeb. Heer
C. Helling
Willem de Zwijgerlaan 115
Amsterdam (N)

Weledelgeboren Heer,

Met veel waardeering hebben wij de vruchten van Uw werkzaamheid op de Jules Verne-tentoonstellingen hier en in Den Haag genoten en wij maken U ons compliment over Uw verzameling en Uw prestaties.

Gaarne voldoen wij dan ook aan Uw verzoek om een present-exemplaar van "Pioniers", dat wij U hierbij doen toekomen. Het onderduiken in oude archieven is een nogal tijdrovend werk, dat wij gaarne zouden uitstellen tot van den zomer, als het wat minder druk is.

Inmiddels teekenen wij,

Hoogachtend,

N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
„ELSEVIER”

Directeur

TELEFOON 40592-45980 — TELEGRAMADRES: ROBELS AMSTERDAM — GIRONUMMER 78936
BANKIER: PIERSON & Co., AMSTERDAM

Wij weten niet of CH er enig vermoeden van heeft gehad dat er ooit nog eens 'n Jules Verne - periodiek zou verschijnen met daarin 'n rubriek met de naam "Vernemania". Wat dacht U van het artikel van 26 juli 1941 niet ván maar óver CH: hoe ik Vernomaan werd?¹

Tevens wil ik U er aan herinneren dat CH in deze tijd veelvuldig contact heeft gehad met Mr. E.M.C.B. Franquinet te Roermond over het schrijven van de tot nu toe enige biografie over Jules Verne in de Nederlandse taal. Zie voor meer informatie de Verniaan nummer 13 van juli 1998.

¹ Dit artikel is in deze Verniaan opgenomen als speciale aflevering van *Vernemania*. (Red.)

LONDEN ZWAARTEPUNT DER ACTIE VAN NIEUW WAPEN

De Britsche hoofdstad is als hart der invasie militair van het grootste belang. — Luchtverkenning geeft Duitschen militairen instanties de zekerheid, dat de „dynamiet-meteoren” doel treffen.

REUSACHTIGE BRANDEN IN GROOT-LONDEN

BERLIJN, 19 Juni. (D. N. B.) In Berlijnsche militaire kringen verklaarde men heden, dat tijdens de laatste 48 uur Londen het zwaartepunt vormt van het gebruik der dynamiet-meteoren. Londen is het centrum, in zekeren zin het hart van de invasie. Daar bevindt zich niet alleen het hoofdkwartier, daar komen ook alle draden voor het verkeer en den berichtendienst samen. In zoverre is Londen militair van het grootste belang.

De tot dusver door den vijand gebuikte tegenmaatregelen bestaan enkel en alleen in het krachtigste gebruik van het luchtdoelgeschut. De Duitse luchtverkenning heeft geconstateerd, dat alle tot dusver door de Duitchers afgevuurd dynamiet-meteoren hun doel goed hebben getroffen. De uitwerking van de met slechts geringe onderbrekingen voortgezette aanvallen op het gebied van Groot-Londen kon Zondagnacht opnieuw door snelle Duitse bommenwerpers die voor aanvallen op belangrijke militaire doelen boven Zuid-Oost-Engeland waren, worden waargenomen. Omstreeks middernacht ontstonden zware ontloffingen in het gebied van de groote bocht van de Theems. De op zich zelf heldere hemel was boven Londen door groote uitgestrekte zwarte rookwolken verduisterd.

Het nieuwe Duitse wapen is geen psychologisch terreurwapen, doch wordt door Duitschland volgens militaire geslachten in den strijd gebracht. Het Spaansche blad „Informaciones”: „Ofschoon Londen de uitwerking van het nieuwe Duitse wapen tracht te bagateliseeren door te verklaren, dat de bevolking 's nachts het schouwspel als een vuurwerk wil bekijken, weet men, dat de uitwerking

Jules Verne en de dynamiet-meteoor.

DE vice-president van de „Société Jules Verne”, de heer C. Helling te Amsterdam, schrijft ons: „Het zal niet bekend zijn, dat de geniale zener der 19e eeuw, Jules Verne ook reeds het technisch wonder van den „dynamiet-meteoor” heeft voorspeld en toch is dit zoo en veel in zijn nagelaten werk „L'Étonnante Aventure de la Mission Barsac”, dat vers in 1914, als feuilleton in „Le Matin” en daarna in 1919 in boekvorm bij Hachette verscheen.

In dezen profetischen roman beschrijft hij, naast allerlei andere technische voorwerpen (o.a. een hélicoptère, voorloper van de autogiro van La Cierva), ook door Hertziaansche goiten bestuurd en zich zelf voortstuwend luchttorpedo's, „Wespen” genaamd, welke boven nauwkeurig van 'n centraal toren uit kon worden geregeld en die op 'n bepaald punt een dood en verderf savende ontlading op den vijand konden afgeven.

Eenige jaren geleden werd door de Engelsche marine-autoriteiten geëxperimenteerd met een draadloos bestuurde vliegtuig, dat merkwaardig genoeg „Queen Wasp” heette! Nu we de Duitse Weermachtsberichten lezen, moeten we wel aannemen, dat de Duitse oorlogindustrie het probleem praktisch heeft opgelost en een geniale fictie in een schrikwekkende werkelijkheid heeft omgezet!

WILHELMSCHE VERLAGS.

Jules Vernes Voraussage

Der Vicepräsident der „Société Jules Verne”, Herr C. Helling, Amsterdam, befasst sich im „Allgemein Handelsblad” mit einer Vision Jules Vernes im Zusammenhang mit der neuen deutschen Geheimwaffe.

ES dürfte allgemein nicht bekannt sein, dass der geniale Seher des 19. Jahrhunderts, Jules Verne, auch schon das technische Wunder des „Dynamitmeteors” prophezeit hat. Jules Verne beschreibt in seinem nachgelassenen Werk „L'Étonnante Aventure de la Mission Barsac”, das zunächst 1914 als Fortsetzungsroman in „Le Matin” und dann 1919 in Buchform im Hachette-Verlag erschien, neben verschiedenen anderen technischen Neuheiten (u.a. eine „hélicoptère”, Vorläufer des Windmühlenflugzeuges La Ciervas) auch durch Hertz'sche Wellen gelenkte und sich selbst forttreibende Lufttorpedos, „Wespen” genannt, deren Bahn von einem zentralen Turm aus gelenkt werden und die an einem bestimmten Punkt eine Tod und Verderben bringende Entladung auf den Feind abgeben konnten. Vor einigen Jahren experimentierte die englische Marine mit einem ferngelenkten Flugzeug, das merkwürdigerweise „Queen Wasp” hieß. Bei der Lektüre der deutschen OKW-Berichte muss man annehmen, dass die deutsche Rüstung das Problem praktisch gelöst und eine geniale Fiktion in eine schreckenerregende Wirklichkeit verwandelt hat.

Deutsche Zeitung in den Niederlanden
21 Juni 1944.

Mein Geachte Dr. Wildenrich,
In antwoord op uw schrijven van dd: 7 jf. deed ik u medede, dat de 50 eeuze Jules Verne, evenals zoveel andere dergelyke invullingen, den den oorlog volkomen georganiseerd is. Het leden waren over heel Europa verspreid, ook in de andere werelddeelen hielden we verkeer den leden. Het zal u duidelijk zijn, dat het een heel groot meentype, zo niet omvangrijke, te gelyke een zijn het verbroken verband te herstellen. Er valt den verloop niet te denken aan een voortdrijving of herdruck van om Bulletin. De voorraad hiervan is inmiddels volkomen uit zop ut. Wat het R.K. Cultureel Maandblad betreft: Het heb het bevestigd artikel van de VI en Ve gelezen, dat de kon het slechts matig warden. Deswegen is een reu opgehoort zij Verne-Memorie. Over Verne's werkbetijde invullingen, van de VI in L'Étonnante Aventure de la Mission Barsac (probleem versamen 1914) reph dit met mijn woord! He verwijs u in dit verband naar de artikelen in de „Telegraaf” 24-6-1944 en „Het Algemeen

Hanselsteek "20-6-1944
in mijn gewone verband
met in "Le Matin" van
in 1914 en "Le Matin" van
in 1919 in "Le Matin"
by Hachette (Paris) van den
Van het den u gewone artikel
kunt ik geen afschrift
van de nieuwe versie?
Uw dr
C. Helling

STICHTING 840-1945
POSTNUMMER
194045
AMST
Willelma Jufferd Helling
Dr. P. S. Wildenrich
Hoge van A 10
Janningen
R 591

Tevens wordt in 'n brief van CH van 11 aug 1946 hier weer op terug gekomen.

“Ongemerkt” is de Tweede Wereldoorlog weer achter de rug en schrijven wij 1947. De Franse Société bevindt zich nog in diepe rust tot ver in de jaren zestig (!), hetgeen CH niet belet om de Verne-draad weer op te pakken.

Vandaar dat wij, als voorbeeld, in het Algemeen Handelsblad van 24 mei 1947 'n artikel van CH aantreffen. 'n Stukje hieruit willen wij U niet onthouden.

BEZOEK AAN JULES VERNE

Eenvoud en vruchtbare werkkraft van de grote schrijver

**„ALS IK NIET WERK,
LEEF IK NIET”**

HET vijftigjarig bestaan van Edmondo de Amicis' wereldberoemde boek *Il Cuore* wekt de verleiding, iets te vertellen over het bezoek van de vermaarde Italiaanse schrijver en jeugdvriend in 1895 aan zijn niet minder beroemde Franse confrère Jules Verne in zijn vreedzame Picardische stad Amiens.

In 1856 deed een aan vervolgingswaan zinnig lijdende jongeman een aanslag op Verne's leven. Gelukkig liep alles nog betrekkelijk goed af. Nochtans bleef een kogel achter in het been van de romancier en de doktoren hebben het projectiel nimmer kunnen verwijderen, zodat Verne tot het einde van zijn dagen mank bleef. Aanvankelijk gaf de pers natuurlijk grote ruchtbaarheid aan deze zaak, maar al heel spoedig luwde de publieke belangstelling door het ontbreken van verdere berichten, mede ten gevolge van de bemoeiingen van de schrijver zelf, die een grote afkeer had van alles wat op reclame leek. Hij schreef kort daarop: „Daar ben ik nu gedoemd mank te lopen, maar ik troost me maar door te denken aan Mademoiselle de la Vallière, aan Talleyrand en aan Lord Byron.”

Valse geruchten

Als gevolg van de aanslag beveerde men in sommige literaire milieus, dat van dit tijdstip af de vaardigheid en de inventieve geest van de schrijver dusdanig waren achteruitgegaan, dat hij zelf niet meer in staat was de gloedvolle serie „*Voyages Extraordinaires*” voort te zetten en dat derhalve zijn uitgever Hetzel er toe was overgegaan, zijn handtekening als het ware te kopen en een consortium had gesticht: Jules Verne et Cie, samengesteld uit diverse schrijvers, waarvan men zelfs de namen wist te noemen! Natuurlijk was dit alles puur verzinsel en van alle grond onbloeit, maar tóch hechte men hier en daar geloof aan die praatjes.

Over zijn bezoek aan Verne in Amiens schrijft De Amicis: „Het was een soort van mysterie en het prikkelde onze nieuwsgierigheid... We kloppen aan de deur van een groot huis op de hoek van een stille straat, in een mooie buurt,

die erg verlaten schijnt. Men laat ons in een door licht overgoten salon en dadelijk daarop komt Jules Verne binnen, glimlachend en met uitgestoken handen. Indien we elkaar hadden ontmoet zonder elkaar te kennen, dan zou het onmogelijk geweest zijn te raden wie en wát hij was. Men zou veeleer gedacht hebben aan een oud-generaal of een professor in de wiskunde of ook wel aan een afdelingschef van een of ander ministerie, maar nooit aan een letterkundige. Zijn uiterlijk heeft enige overeenkomst met dat van Verdi, een ernstig en goed gelaat, een zekere artistieke levendigheid in woord en blik, zér eenvoudige manieren. Alle uitingen van zijn gevoelens en gedachten dragen het stempel van een grote oprechtheid. Zijn taal, zijn kleding en houding verraden een man, die volstrekt niet op de voorgrond wil treden. Mijn eerste indruk was er een van grote verbazing, want in dat beminnelijke voorkomen vond ik de Verne, waarvan ik mij in mijn verbeelding een idee gevormd had, niet terug!

En mijn verbazing nam nog toe, toen ik hem op verstrooide toon over zijn literaire arbeid hoorde spreken, alsof het over de werken van een ander ging of nog beter, alsof ze géén andere verdienste hadden dan een verzameling postzegels of munten, veeleer bij wijze van tijdverdrijf dan uit kunstzin bijeengebracht! Hij scheen zich veel meer te interesseren voor beide jeugdige bezoekers, die ik had meegebracht.”

Madame Verne

Vervolgens geeft De Amicis een charmante, echt Italiaans-fijne beschrijving van Verne's naar het uiterlijk en naar de geest nog zo jeugdige en levendige echtgenote en voegt er aan toe: „Gaarne spreekt ze over Italië en herinnert ons aan de vrolijke ontvangst, die haar echtgenoot, vooral in Venetië, te beurt viel. Weet u wel, zegt zij, dat ze de vooravond van ons hotel hadden geillumineerd en de naam van mijn man op het terras hadden omgeven met lampions? In Napels kwam een edelman ons bezoeken om uiting te geven aan zijn bewondering zonder zijn naam te noemen; later maakte hij zich bekend als Oostenrijks aartsheer, toen hij ons van Wenen uit zijn schitterende historische werken toonde.”

HET STANDREELD, dat ter nagedachtenis van Jules Verne in Amiens is opgericht.

Daarna werd De Amicis toegelaten tot de werkkamer van de romancier; een kamertje zó klein, dat het eigenlijk meer op de hut van een scheepskapitein of een studentenkamertje leek, met op de schoorsteen de bustes van Shakespeare en Molière, de geliefkoosde schrijvers van Jules Verne. En op zijn schrijftafel voor het raam, vanwaar de blik een prachtig panorama van de oude Picardische stad omvatte met op de achtergrond de statige kathedraal, lagen naast een wereldkaart drie manuscripten, waaraan Jules Vernes tegelijkertijd werkte!

Madame Verne zei zachtjes: „Mijn man werkt te hard; hij werkt altijd maar door; ik leef niet rustig meer!” Verne, die dit hoorde, zei echter: „Werken is voor mij een behoefte, een levensfunctie. Als ik niet werk, dan leef ik niet!”

Hoe intensief Verne werkte, besefte men eerst goed ná zijn dood (24 Maart 1905), toen bij het openen van zijn bureau bleek, dat hij ongeveer tien romans had nagelaten, benevens enige toneelstukken en een aantal novellen, zodat zijn uitgever Hetzel nog jarenlang de serie „*Voyages Extraordinaires*” kon voortzetten! Met zijn 104 romans en toneelstukken komt Verne dan ook onmiddellijk ná Dumas-père en George Sand.

In het Algemeen Handelsblad van 27 maart 1948 komt 'n zeer tijdsgebonden artikel voor van CH, waarbij hij verwijst naar de novelle: "De Eeuwige Adam". De schrijver hiervan is niet Verne, maar zijn zoon Michel.

ALGEMEEN HANDELSBLAD

Ook dat had Jules Verne voorzien!

In de Ver. Staten neemt men geen risico! In verband met de mogelijkheid, dat in een toekomstige oorlog het land door atoombomben ten dele mocht worden verwoest en „de beschaving” vernietigd, heeft men, om het nageslacht — indien dit er nog mocht zijn — een denkbeeld te geven van ons dagelijks leven, onze techniek en onze wetenschap, gramfoonplaten, films en boeken in bomvrije kluzen opgeborgen, die pas in een verre toekomst mogen worden opengemaakt.

Men maakt ons er thans opmerkzaam op, dat de grote ziener Jules Verne zelfs de z e maatregel in één van zijn nagelaten werken heeft voorspeld, n.l. in L'E t e r n e l A d a m.

In dit verhaal beschrijft de geniale auteur het vergaan der wereld door een Apocalyptische vloedgolf, waardoor alle nu bestaande continenten verzwolgen zouden worden en het legendarische Atlantis weer uit de golven zou onrizen.

Een klein aantal overlevenden, waaronder enige geleerden, landen op het nieuwe continent en trachten in hun levensonderhoud te voorzien, hetgeen waarlijk niet gemakkelijk is, daar ze totaal zijn gedemoraliseerd door het verschrikkelijke gebeuren en de moed missen als enig overgeblevenen van milliarden mede-aardbewoners, een nieuw leven te beginnen. Toch wil één van hen voor een zich ondanks alles ontwikkelend nageslacht, althans op schrift stellen al wat de mensheid zo trots als haar wetenschap betitelde en tezamen met enkele andere geleerden, volbrengt hij dit plan.

Alles wordt in een metalen kist gesloten en begraven, doch..... eeuwen later, bij het aanleggen van funderingen voor een nieuw gebouw, blijkt de kist met inhoud helaas te zijn verteerd, zodat van de nobele opzet niets terecht komt!

Een eigenaardige, „moderne”

trek in dit verhaal, is het overheersend pessimisme, dat men overigens tevergeefs zou zoeken in de vroeger geschreven romans van Verne. Een zekere filosofische strekking ligt aan het verhaal ten grondslag. De schrijver heeft er in tot uitdrukking willen brengen de opeenvolging en vernietiging van diverse beschavingen. Telkens moet de mensheid van de grond af opnieuw beginnen een cultuur op te bouwen, maar ook telkens weer verdwijnt die beschaving, somtijds zonder zelfs een spoor achter te laten. Dit is de tragiek van de Mens.

Vandaar de zo treffend gekozen titel: De Eeuwige Adam.

In het Algemeen Handelsblad van 7 feb 1953 vinden wij wederom 'n verhaal van CH over Verne, die op deze datum 125 jaar geleden werd geboren. Als rode draad in dit artikel geldt de sciencefiction. Hiervan willen wij U 'n deel laten lezen.

Class. No. 32 (Verne 1144) VADER VAN DE SCIENCE-FICTION MARGOT-697

Jules Verne 125 jaar geleden geboren

Frankrijks grote fantast-realist bleef altijd met één voet in de werkelijkheid staan

Op 8 Februari is het 125 jaar geleden, dat Jules Verne te Nantes ter wereld kwam. Uit hem groeide een schrijver van formaat, de schepper van een zeer apart soort literatuur: De reisroman met wetenschappelijke inslag.

Wij maken ons zeker niet aan overdriving schuldig, als wij beweren dat Verne de populairste auteur van de tweede helft der 19e eeuw was, waardig opvolger van de in zijn tijd niet minder geliefde Alexandre Dumas. Ook nu nog behoort Jules Verne tot de meest gelezen schrijvers, niet alleen in Frankrijk, zoals een recente enquête van het dagblad Le Monde uitwees,

maar over de hele wereld en zeker niet het minst in de Verenigde Staten, waar de Science-Fiction aardig op weg is de tot nu toe zo weelderig bloeiende detective-novelle te verdringen. Geen wonder trouwen, want komt niet automatisch de naam van de auteur van 20.000 mijlen onder zee op de lippen, wanneer we lezen over atoomduikboten wat een ongekende actie-radus en denken wij niet onmiddellijk aan De reis naar de maan als mysterieuze berichten in de pers verschijnen over vliegende schotels? Vrijwel geen dag gaat er voorbij of we lezen zijn naam in verband met één of andere opzienbarende wetenschappelijke ontdekking en we kunnen dan ook veilig aannemen, dat Jules Verne tot de meest geleerde schrijvers behoort. Het behoeft daarom niet te verwonderen, dat de so tech-nisch aangelegde Amerikanen hem de ere-bijnaam Father of Sciencefiction hebben gegeven!

Berijktheidskathoe dient gezegd, dat Verne niet de eerste was, die zich met geromantiseerde wetenschap heeft beziggehouden. Namen van illustere voorgangers, als Cyrano de Bergerac en de grote Amerikaan Edgar Allan Poe, komen ons in dit verband dadelijk voor de geest, maar Verne is toch wel de eerste geweest, die het genre tot volle ontplooiing heeft gebracht en het een blijvende plaats in de wereldliteratuur heeft bezorgd. Zijn volgelingen zijn talrijk. Paul d'Ivoi, Boussenard en Henry Berry zijn lang geen onbekenden en men kan dan ook in zekere zin van een „school” spreken.

In ditzelfde jaar wordt er door de KRO 'n hoorspel uitgezonden over Verne. Enige correspondentie over dit voorval vindt U hierna.

Katholieke Radio Omroep

POSTREK. No. 82020
TELEGR. ADRES: KRADIO HILVERSUM

Bij Uw antwoord te vermelden:
AFD. PROGRAMMA
(Geen persoonsnamen)

De Weledele Heer C. Helling,
Willem de Zwijgerlaan 115,
AMSTERDAM W.

Dict.: LL
Typ.: HJ
Dossier:

Hilversum, 28 Mei 1953.
EMMASTRAAT 52
TELEFOON (K 2950) 9141

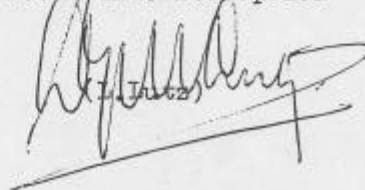
Geachte Heer Helling,

Daar, zoals U reeds bericht is, op 12 Juli a.s. de uitzending van "Mon oncle Jules Verne" zal plaats vinden, hebben wij de tekst ter revisie toegezonden aan een onzer kundigste redacteurs, t.w. Dr. J. Starink (Groenlo, A.96).

Dezer dagen deelde mij de Heer Starink mee, dat hij tekst en compositie van het spel uiterst zwak vond, en ingrijpende correcties noodzakelijk achtte. Uit hoofde hiervan verzoek ik U met de Heer Starink in verbinding te willen stellen, tenminste wanneer Uzelve dit gewenst voorkomt en met hem, zo nodig, een en ander te overleggen. Eventuele reisonkosten zijn dan voor onze rekening. Ik richt dit verzoek tot U, omdat U, als ik mij goed herinner, door de schrijfster een zekere supervisie over het werk is opgedragen, en daarenboven de heer Starink plaatselijk sterk gebonden is door zijn leraarsambt.

Hopende dat het resultaat van schriftelijk respectievelijk mondeling overleg een perfecte uitzending wordt, teken ik met de meeste hoogachting,

KATHOLIEKE RADIO OMROEP
Hoofd/afd. Hoorspelen

MIJN OOM JULES VERNE

een luisterspel van Marguërite Allotte de la Fuijje, nicht van de schrijver;
in het Nederlands ~~vertaald~~ bewerkt
door Cornelis Helling

> Zondas
accent

-1-

ROLVERDELING:

Vertelster

Jules Verne als jongen
als man
Maître Pierre Verne, advocaat te Nantes, zijn vader
Madame Sophie Verne, zijn moeder
Paul Verne, zijn broer
Madame Honorine Verne, zijn vrouw
Michel Verne, zijn zoontje

(DOUBLURES)

Philippe Gille, auteur
Alexandre Dumas père
Michel Ardan, ballonvaarder
Jules Hetzel, uitgever
Albertine Vandresse, diens secretaresse
Albert Riou, illustrator
Een Krantenjongen
Adrien Hébrard, directeur van Le Temps
Mister Beetle, agent van de "White-Star-Lines"
Mister Steeple, agent van de "Cunard-Lines"
Een schouwburgdirecteur
Signor Coticone, hotelhouder in Venetië
Ernest, huisknecht
Gaston Verne, neef van Jules
Een Agent de Police
Een Concierge

8 Februari j.l. was het 125 jaar geleden dat Jules Verne te Nantes werd geboren, welk feit door pers en radio op ruime schaal is herdacht.

Het leek ons dan ook van belang een Nederlandse bewerking van een klankbeeld over Verne's leven te brengen, dat door zijn nicht, Madame M. Allotte de la Fuijje, werd geschreven en reeds in Frankrijk en Zwitserland werd uitgezonden. Wij maken erin kennis met Verne als jong jurist en effectenmakelaar te Parijs, met zijn vrolijke vrienden Alexandre Dumas en Nadar, de beroemde ballonvaarder, en we zijn getuigen van zijn eerste werkelijk grote succes als schrijver van fantastische reisverhalen: „Vijf weken in een luchtballon” en zijn contact met de wijze en vervoortziende uitgever Jules Hetzel. De daarop volgende jaren behoorden tot de gelukkigste in Verne's werkzaam leven. Zijn roem en welstand werden steeds groter, zelfs kon hij zich

de weelde van een privé-stoomjacht veroorloven, de „Saint-Michel”, waarmee hij ook Nederland bezocht en de gehele Middellandse Zee rondvoer. De Verenigde Staten bezocht hij reeds in 1867. Te Rome werd de schrijver door Paus Leo XIII in audiëntie ontvangen. De H. Vader sprak bij die gelegenheid de gedenkwaardige woorden: „Het wetenschappelijk gedeelte van uw werken ontgaat mij geenszins, maar ik apprecieer bovenal de zuiverheid, de morele en spirituële waarde ervan. Ik zeg en spoor U aan ermede voort te gaan.”

Prachtiger getuigenis zou een auteur niet kunnen verlangen!

CORNELIS HELLING
Vice-president van de
Société Jules Verne

Uit: de Katholieke
Radiogids van 12
juli 1953

Geheel nog in de geest van de naoorlogse jaren en vóór de jaren-60 van de "flower power", schrijft CH 'n artikel over Verne als christelijk denkend mens in de Katholieke Illustratie van 12 feb. 1955.

Het artikel is te lang om in zijn geheel op te nemen. 'n Enkele passage is het vernoemen wel waard. Zoals wanneer CH zich uitlaat over het feit dat Verne zo weinig over vrouwen heeft geschreven. CH schrijft dan: "Toch is dit verwijt slechts ten dele steekhoudend. Denken wij in dit verband aan Mistress Paulina Barnett uit Het land der Buitenste Duisternis", enz, en even verder, ik citeer: "In het sombere relaas van De Schipbreuk van de Chancellor treffen wij een jong meisje aan, Miss Herbey, dat te midden van de tot wanhoop gebrachte schipbreukelingen op een met ondergang bedreigd vlot steeds opwekt tot hogere gedachten en ons ontroert door haar onwankelbaar vertrouwen in Gods goedheid en wijs beleid". Einde citaat.

En als laatste citaat, ik citeer: "En waar vindt men in de wereldliteratuur (behalve dan bij Dickens!) een gavere, fijner getekende meisjesgestalte dan Nell uit Het Zwarte Goud, die haar jeugd, gespeend van alle genoegens en liefde, heeft doorgebracht in een verlaten Schotse kolenmijn naast een zeer oude grootvader, die een grimmige mensenhater was",einde citaat.

Zo staat dit artikel vol met allerlei uitlatingen, die volgens CH niet schaars zijn in de Wonderreizen. Zij getuigen volgens CH, dat Verne niet alleen 'n begaafd schrijver, maar ook een waar christen was.

JULES VERNE

ALS CHRISTELIJK DENKEND MENS

DE BLIJVENDE WAARDE VAN ZIJN WERKEN

door Cornelis Helling

VICE-PRESIDENT
VAN DE SOCIÉTÉ JULES VERNE

Veel, heel veel is er de laatste jaren over Jules Verne en zijn serie *Wonderreizen* geschreven en van alle mogelijke zijden heeft men zijn werken belicht, de verdiensten en de gebreken daarvan naar voren gebracht en pogingen in het werk gesteld om de beroemde Franse auteur in een bepaalde literaire stroming op te nemen; zelfs de „Existentialistes” hebben boudweg verklaard, dat hij eigenlijk een van de hunnen is!

Maar, zal men wellicht vragen, is het dan zó moeilijk Verne's letterkundige bagage van een bepaald etiket te voorzien?

Zeker, men noemde de geniale Fransman altijd de vader van de hedendaagse „scientific fiction” — verhalen en romans, gebaseerd op de technische verworvenheden van de laatste tijd, waarin de fantasie stof vindt voor toekomstbeelden — die voornamelijk in de Angelsaksische landen zo'n geweldige opgang maakt, met alle excessen van dien. Zijn technische voorspellingen zijn overbekend: de Nautilus uit Twintigduizend Mijlen onder Zee, de super-helicopter Albatros uit Robur de Veroveraar, Het Monsterkanon van Staalstad, om er slechts enkele te noemen, kunnen als de literaire voorlopers worden beschouwd van de atoomduikboot, de helicopters — reddende engelen tijdens onze watersnood! — en het verdragend geschut. Dit aspect van zijn talent is, wij zouden bijna zeggen tot vervelens toe, telkens weer geroemd, wanneer moderne uitvindingen, zoals radar, televisie en geleide projectielen, in de pers werden aangekondigd. In dit verband kunnen wij met zekerheid vaststellen, dat Jules Verne de meest geciteerde auteur van deze technisch niet te verzadigen tijd is.

Evenwel, hoe interessant dit element in de *Wonderreizen* ook moge zijn, meer en meer wint de opinie veld, dat Verne een prominente plaats dient

in te nemen onder de echte romanciers van zijn tijd door zijn stijl, die even gedegen en glashelder is als die van een Stendhal of Descartes, door de kundige compositie van zijn intriges, maar voornamelijk door het diep-menselijk gevoel, dat uit menige passage in zijn omvangrijk oeuvre spreekt, hetwelk gepaard gaat met een hoge moraal, die aan al zijn vertellingen ten grondslag ligt. Hijzelf verklaarde eens, dat hij er altijd naar heeft gestreefd boeken te schrijven, die een jongeman zonder blozen aan zijn jongere zusters kon voorlezen. De fraaigheden, die moderne romans maar al te dikwijls ontsieren, zijn in Verne's werken dan ook ver te zoeken.

Niet algemeen bekend is de uitspraak van paus Leo XIII bij gelegenheid van de audiëntie, welke de Heilige Vader Verne in 1884 verleende: „Het wetenschappelijk gedeelte van uw werken ontgaat mij geenszins, maar ik waardeer bovenal de zuiverheid, de morele en spirituele waarde er van. Ik zegen ze en ik spoor u aan er mee voort te gaan.”

De paus gaf hiermee blijk van een juist inzicht in de waarde en de duurzaamheid van Verne's geschriften en de latere jaren hebben dit oordeel ten volle gerechtvaardigd. Want nog altijd behoort Jules Verne tot de meest gelezen schrijvers, niet alleen in Frankrijk — zoals een enquête van het dagblad *Le Monde* aantoonde — maar over de ganse wereld. Zeker ook in Nederland, waar een groot aantal *Wonderreizen* in de originele uitvoering — met de onvolprezen illustra-

Een onderzoeze wandeling van bemanning en gasten van de Nautilus te midden van een betoverende fauna en flora. Een dergelijk uitstapje onder water is heden actueel geworden in Amerika, waar men uitgerust met zogenaamde aqualongen op vissen jaagt.

Ruim 'n maand later publiceert CH in De Telegraaf van 24 maart 1955 'n artikel: Jules Verne, fantast en ziener en schrijft (o.a.) het volgende (zie hiernaast):

In de Franse krant "PARIS JOUR APRES NUIT" van 31 maart 1955 staat 'n opvallend stuk vermeld. Zowel de kop van dit artikel als 'n gedeelte daaruit, willen wij U niet onthouden, zelfs al is de tekst in het Frans. En op wie zou dit toch allemaal slaan?

„Barbaars”

VAN JAGEN en vissen moest Verne ook niets hebben; hij noemde deze sport „een barbaars tijdverdrijf”. Eén enkele maal heeft hij zich door vrienden laten overhalen aan een jachtpartij in de omgeving van Amiens deel te nemen: zijn enige buit was een veldwachterssteek waarvan hij de cocarde voor het oog van een vervaarlijk stuk wild hield! Gelukkig voor de eigenaar lag deze naast zijn hoed in een bosje te slapen! Verne zwoer een dure eed nooit meer te gaan jagen. In scherp contrast tot zijn persoonlijke opvattingen dienaangaande, staan de opwindende jachtaferelen die Verne in zijn boeken schilderde, maar meestal hadden deze schietpartijen plaats uit noodzaak, m.a.w. om in het levensonderhoud van de reizigers te voorzien óf om zich tegen gevaarlijk groot wild, zoals beren, panters en leeuwen te verdedigen.

PARIS JOUR APRES NUIT Jeudi 31 mars 1955

PROPOS D'ANNIVERSAIRE +++

Un clerc de notaire hollandais fait chaque jour ses dévotions devant l'autel de saint Jules Verne

Moins gâtés, les Yankees (dans *Une Ville flottante*) sont, aux yeux de Jules Verne, « des hommes d'intelligence et d'action un peu trop influencés par les révérends, mais qui ont le tort de ne pas mettre leur main devant leur bouche lorsqu'ils éternuent... » Pourquoi les Hollandais de Jules Verne (Van Mitten, l'ami de Kéraban, et Van Piperboom, un des personnages de la croisière organisée par l'Agence Thomson and Co) sont-ils si faussement ridicules ? Mais on ignore la rancune, aux Pays-Bas: il existe actuellement un Hollandais, clerc de notaire qui, si vous le questionnez sur Jules Verne, peut répondre à tout... Il a même consacré à l'écrivain un autel devant lequel, chaque jour, il se prosterne.

Op 8 maart 1956 houdt CH 'n voordracht over Verne voor de AVRO tussen 1430 en 1445 uur. Hiervan zijn enige documenten bewaard gebleven.

Amsterdam, 19 Februari 1956.

Redactie Radiobode,
Keizersgracht 107,
Amsterdam - C . -

Betreft causerie :
Een Geniaal Auteur : Jules Verne

Mijne Heren,

Het schrijven van Uw Heer Bongenaar d.d. 17 Februari l.l. kwam in mijn bezit.

U gelieve hierbij aan te treffen het inleidend artikel tot mijn bovenvermelde causerie (8 Maart a.s. tussen 14.30 en 14.45 uur), benevens 5 foto's en 1 tekening (caricatuur) als illustratie-materiaal.

Misschien zou met het portret van Jules Verne kunnen worden volstaan en wel om de volgende reden : Niet gaarne zou ik coupures in mijn artikel zien aangebracht, daar opbouw en logisch verband dan dreigen teloor te gaan. Veel liever zou ik mijn artikel integraal zien opgenomen, desnoods zonder illustraties, indien de opmaak van de Radiobode zulks vereist.

Ik hoop dan ook dat mijn opstel, zo nodig met gebruikmaking van een klein lettertype, in zijn geheel zal kunnen worden afgedrukt.

Het betreffende contract mocht ik inmiddels ontvangen. Ik heb de getekende bevestiging reeds aan de A.V.R.O. te Hilversum geretourneerd.

Hoogachtend,

Cornelis Helling,
Vice-president van de Société Jules Verne,
Parijs.

P.S. Ik verzoek U mij het illustratie-materiaal na gebruikmaking, onbeschadigd te willen retourneren.

6 Bijlagen.

ALGEMEENE VEREENIGING „RADIO OMROEP“

KANTOOR:
Katoengraacht 107, Amsterdam-C.
Telefoon 39111

STUDIO'S:
's-Gravelandseweg 50-54, Hilversum
Telefoon 3141

De Heer C. Helling,
Willem de Zwijgerlaan 115,
A M S T E R D A M - Z.

AMSTERDAM,
G.G./J.H., HILVERSUM, 23 februari 1956.

Wij delen U mede, dat Uw programma voor 8 maart 1956
van te voren op platen zal worden opgenomen.
Deze opname zal plaats vinden op zaterdag 3 maart a.s.
in de AVRO-studio, 's-Gravelandseweg 52, Hilversum.

Repetitie:
Microfoonrepetitie:
Opname: 11.15-11.45 uur.

Hoogachtend,
ALGEMEENE VEREENIGING „RADIO OMROEP“

Programma-Leiding.

EEN GENIAAL AUTEUR : J U L E S V E R N E . -

Reeds in mijn jeugd had de naam Jules Verne iets onbeschrijfelijk mysterieus en aantrekkelijks voor mij. Kwam dit misschien door de overeenkomst tussen Verne, een beetje langgerekt uitgesproken en ons Nederlands verre en verte? Openden zijn boeken niet verre perspectieven op reis- en technisch gebied? Was ik niet ver weg als ik met bonzende slapen intens van zijn boeken genoot en met zijn helden meeleefde, ergens in de binnenlanden van Afrika of in de doodse eenzaamheid van de ontoegankelijke Poolgebieden?

De Fransen zeggen: Ce sont les petites choses qui comptent = het zijn de kleine dingen die gewicht in de schaal leggen en iets van dien aard moet wel hebben plaats gehad met Verne's naam om hen die magische klank te geven, die hij nu nog voor velen, vooral voor de ouderen onder ons, nog steeds heeft.
Op rijpere leeftijd ontdekte ik, dat het Franse verne elzeboom betekent en nog later, toen ik serieus het leven van de schrijver ging bestuderen, vernam ik, dat in het blozen van de familie Verne inderdaad een elzeboom prijkt.

Maar al die nuchtere wetenschap vernocht niet mijn fantastische interpretatie van Jules Verne's naam geheel en al te vergeten. Ik herinner mij nog hoe ik altijd weer met hoog gespannen verwachting zo'n keurig gebonden en prachtig geïllustreerd blauw deeltje open-sloeg en nooit werd mijn verwachting beschaamd! Wat een adembenemende avonturen beleefde ik met Michaël Strogoff, de dappere koerier van de Czaar, met Cesar Cascabel en zijn door wolven belegerde woonwagen in het woeste Siberië! Met Phileas Fogg, de onverstoerbare Brit en zijn trouwe knecht Passepartout, zag ik kans in 80 dagen de Aarde te omcirkelen en een enorme weddenschap te winnen. Met Kapitein Nemo en zijn perfecte Nautilus, die zo juist weer door Walt Disney's film actueel is geworden, doorvorste ik de geheimen van de Oceanen en van het legendarische Atlantis. Met Kapitein Hatteras plantte ik de Britse vlag op de Noordpool, gevormd door een vlammende vulkaan!

CH werkte ook mee aan de door de Shell in 1956 uitgebrachte kalender over Verne. Hij schrijft 'n algemene inleiding over Verne en geeft bij elke twee maanden met 'n tekening uit een der verhalen, uitgebreid commentaar op de achterkant. Gelukkig zijn er van deze kalender thans drie exemplaren bekend binnen het genootschap

SHERLOCK HOLMES

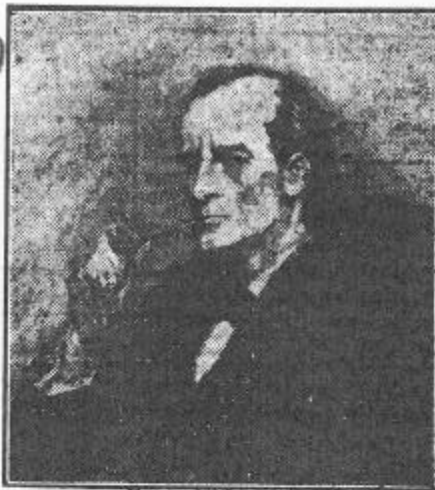
✓ NIET DOOD *m m*

EEN hele VOLKSKRANT zou ik kunnen vol schrijven met wat de heer CORNELIS HELLING (54) in Amsterdam als hij op zijn praatstoel zit voor de vuist weg kan vertellen over zijn hobby's. We zouden het kunnen hebben over de kathedraal van Straatsburg, die één spitse en één stompe toren heeft en we zouden het kunnen hebben over de mens NAPOLEON, die soms bij het aanschouwen van de ellende op zijn slagvelden liep te wenen, of we zouden het kunnen hebben over de onderzoeken in de Franse cultuur, die de heer Helling het paarse lintje van de Académie Française deden verdienen. Maar laat ik mij beperken, zoals Cornelis Helling zelf — omdat hij óók maar één leven heeft. Hij heeft Napoleon de deur gewezen en zijn genegenheid verdeeld onder twee reuzen van respectievelijk de Franse en de Britse cultuur: JULES VERNE en SHERLOCK HOLMES. Opzettelijk zeggen we niet: CONAN DOYLE, de schrijver en schepper van de figuur Sherlock Holmes — want voor alle duizenden vrienden van Holmes is het Holmes zelf die leeft en nooit zal sterven. „Dat is mijn onschuldige waanzin,” zegt de heer Helling. „Holmes zal voor ons zelfs niet dood zijn als we op pelgrimage zijn geweest naar de waterval van Reichenbach in Zwitserland, waar in het laatste boek van Conan Doyle Sherlock Holmes voorgoed verdween.”

Jules Verne leeft ook nog

CORNELIS Helling koestert een grote genegenheid voor Holmes sinds zijn jeugd jaren; hij las hem eerst in het Nederlands en later in het Engels — men mag zelfs zeggen dat hij van Holmes meer en beter Engels leerde dan van zijn leraar op de HBS. Zoals hij later, al lezend, van Jules Verne prachtig rijk Frans leerde. „Ik was net als de meeste HBS-ers natuurlijk te lul om echt dat moeilijke Frans te gaan lezen. En dus zei mijn vader: dan doen we het samen — elke avond een hoofdstuk”.

Alle honderd en vier boeken die Jules Verne schreef staan in hun oorspronkelijke grote rode banden in de boekenkast van Cornelis Helling, en hij heeft ook de beroemde blauwe bandjes van de Nederlandse vertalingen. Plus de opzichtige kaftjes van de moderne uitgave van Hachette in Parijs, — die bezorgen de heer Helling heel wat minder vreugde, want alle oude houtsneden zijn er in vervangen door fel gekleurde litho's die de tegenwoordige jeugd moeten aanspreken. Verne en zijn illustrator waren mannen van de aandachtige beschouwing; daarom schreef Verne bladzij na bladzij de geheimenissen van de diepzees en de tekenaar sneed behoedzaam leerzame prenten van fauna en flora. Al die bladzijden „langdradige” beschrijving zijn

... zo zag een illustrator hem ...

in de nieuwe uitgaven overgeslagen.

Nog altijd kan men in Parijs de oorspronkelijke uitgaven van Verne kopen, bij de antiquair, maar ze zijn peperduur: ze worden in volledige sets voor duizenden dollars verkocht aan Amerikaanse toeristen, en er moet zoetjesaan toch wel behoefte bestaan aan een nieuwe, geheel complete druk voor de echte liefhebbers. Dat zijn vooral ook wetenschapsmensen: dokters en ingenieurs, chemici en natuurkundigen met de onbedwingbare lust Jules Vernes fantasieën te verifiëren. Ze komen dan keer op keer tot de ontdekking dat die fantasie verificatie kan doorstaan — en dat vervult hen met diepe eerbied voor het machtig denkvermogen van Verne. Voor zulke mensen staat dan de zeer exclusieve Société de Jules Verne open, waarvan Cornelis Helling een der oprichters en thans vice-president is.

Getekende postzegel

ELKE avond als Cornelis Helling thuis komt van het notariskantoor waar hij werkt, wachten hem tenminste twee of drie brieven van vrienden overal ter wereld: een professor uit Rome, een ingenieur in Japan, een dominee in Los Angeles — vrienden van Holmes of Verne. Cornelis Helling correspondeert trouw met hen — en omdat dit nu eenmaal in zijn aard ligt, kreeg hij belangstelling voor de postzegels op de brieven. Hij ging ze niet verzamelen, want *hij moet zich beperken*. Maar hij ging er zelf eens een tekenen: een Engelse postzegel met inplaats van de beeldenaar van de koningin, de scherpe kop van Sherlock Holmes. Deze postzegel werd op een brief geplakt die van Londen naar New York gestuurd werd — en de post stempelde de (getekende) zegel, die daarmee zeldzamer geworden is dan de blauwe Mauritius: er is er maar één van — van Helling.

Class. No — PENNEWIP

Zoals wij thans allen weten, had CH meer hobby's dan alleen Jules Verne. Andere figuren waren ondermeer Napoleon, Edgar Allan Poe (!) en Wells. Maar de romanfiguur Sherlock Holmes van de schrijver Arthur Conan Doyle was toch wel de grote liefde van CH naast Verne. Over deze Sherlock heeft CH ook veel gepubliceerd. Een van deze artikelen uit de Volkskrant van 5 feb. 1957, althans 'n specifiek "Hellingstukje" hieruit, vindt U hiernaast.

Bij het samenstellen van deze "special" schuilt altijd het gevaar erin dat steeds weer dezelfde soort berichten worden afgedrukt. Daar is natuurlijk niet helemaal aan te ontkomen: het gaat over CH en JV!

Dus ook hierna treft U 'n "interview" aan over CH: en toch staan hier punten in die nog niet ter sprake zijn gekomen in de vorige, beknopte interviews.

Het boek, waarvan hier sprake is in de Time van 5 aug 1957, zou best eens van I.O.Evans kunnen zijn, dat eind 1956 was verschenen onder de titel: "Jules Verne, Master of Science Fiction". Hierover heeft Edmondo Marcucci 'n recensie geschreven en opgestuurd aan CH.

Zie briefkaart met de recensie door E.M. van nov 1956 op de volgende pagina.

De Linie 24-8-1957 deze week:

cornelis helling

Er bestaat sinds 1935 een internationale „Société Jules Verne". Deze vereniging van bewonderaars van het werk van Jules Verne telt 350 leden over de gehele wereld. Van Canada tot Nieuw Guinea. Er zijn ingenieurs onder, geestelijken en letterkundigen. Van de veertig leden van de Académie Française zijn er vijf lid van deze société. Van 1935 tot 1938 verscheen er, druktechnisch uitstekend verzorgd, een blad exclusief voor de leden van de vereniging. Bulletin de la Société Jules Verne heeft de periodiek, waarin elke keer, zelfs voor de kenners uitgelezen, artikelen over leven en werken van de Franse schrijver-fantast verschenen. Deze Société Jules Verne werd opgericht door een Fransman, Jean Guérmonprez genaamd, en... een Nederlander, de heer Cornelis Helling; de een thans nog voorzitter, de ander vice-voorzitter van de vereniging. Liefde voor Jules Verne bracht de Nederlander en de Fransman samen.

Cornelis Helling, die thans vijfenvijftig jaar is, houdt zich al meer dan veertig jaar met het werk en de persoon van Jules Verne bezig en zijn kennis over de schrijver grenst aan het verbijsterende. Vanzelfsprekend las hij als jongen Jules Verne-boeken, zoals wij dat trouwens allemaal deden. Doch ongetwijfeld moet hij er meer door gefascineerd zijn geweest dan wij allen, die aan Vernes boeken slechts een boeiende jeugdherinnering hebben bewaard. Toen Cornelis Helling zestien jaar was, las hij, in Nederlandse

vertaling, Vernes boek „Bobur-le-Conquérant". Van het vervolg hierop, „Maitre du Monde", bestond slechts een Franse editie. Zijn liefde voor Jules Verne won het op dat moment van zijn toenmalige lichte afkeer van de Franse taal en tezamen met zijn vader, die een waar polyglot was, las hij in veertien dagen „Maitre du Monde" uit. Sindsdien heeft hij de honderdvier boeken van Jules Verne in de oorspronkelijke vorm gelezen, sommige ervan zelfs tienmaal. En met zijn liefde voor Jules Verne groeide tevens zijn liefde voor de Franse taal, zodat Cornelis Helling thans bijna met minder moeite Frans dan Nederlands schrijft en in zijn gesprekken allerlei letterlijk vertaalde Franse uitdrukkingen gebruikt, zoals men dat ook vaak van Vlamingen hoort.

Zijn bewondering voor Jules Verne kon Cornelis Helling niet voor zich alleen houden. Hij ging publiceren over zijn lievelingsauteur, en dat niet alleen in Nederlandse bladen, doch ook in Franse, Engelse en Amerikaanse kranten. Zijn artikelen trokken de aandacht van Jean Guérmonprez, eveneens een heel groot bewonderaar van Jules Verne. Hij schreef aan Cornelis Helling en tijdens hun correspondentie deed Guérmonprez aan Cornelis Helling het voorstel, een Académie Jules Verne te stichten, naar het voorbeeld van talloze andere academies, zoals die van Baudelaire en Victor Hugo. Tot een académie is het niet gekomen. Maar in 1935 ontstond wel de Société Jules Verne.

Wij die op Jules Verne-gebied een leek zijn, kunnen hier onmogelijk een voorstelling geven van de gigantische kennis die Cornelis Helling van de werken van Jules Verne heeft. Geen bericht, geen boek over de schrijver ontgaat hem. Bij ons bezoek aan hem hadden wij in onze tas een exemplaar van "Time" van 5 augustus, waarin een zeer recente studie over Jules Verne werd besproken. Wij dachten

— laat ons het eerlijk bekennen — de heer Helling op een nieuwe publikatie te kunnen wijzen. Doch vol trots haalde hij het nieuwe boek uit zijn kast; hij had het inmiddels met grote bewondering gelezen.

De heer Helling, die bijna jaarlijks in Frankrijk komt, — „Tout homme a deux pays: Le sien et puis la France, maar ik maak ervan: Tout le monde a deux pays: La France et puis le sien", zegt hij ons — kent het woonhuis van Verne te Amiens even goed als zijn eigen huis aan de Amstordamse Willem de Zwijgerlaan 115. Is het verwonderlijk dat toen de inrichters van de tentoonstelling „Het Atoom" het plan maakten een Jules Verne-afdeling in te richten, zij dadelijk een beroep op

Cornelis Helling deden? Hij deed het voorstel, de werkkamer van Verne in zijn geheel op de tentoonstelling te reconstrueren. Tekeningen en maquettes werden al door hem gemaakt. Doch dit plan stuitte op moeilijkheden. Maar ook de huidige vorm van de expositie is grotendeels aan zijn fantasie ontsproten: naast de prachtige fosforiserende vissen uit „Twintig duizend mijlen onder zee" is er een grote vitrine, waarin allerlei curiosa over Jules Verne liggen, bijna alle afkomstig uit de collectie van Cornelis Helling, die Jules Vernes boeken bezit in zeventien talen, tot in het Maleis en Russisch toe. Hij heeft eveneens de eerste drukken van de Franse edities in zijn boekenkast staan: prachtige rode, grote boeken, goud op snee geïllustreerd met de weemoedig makende oorspronkelijke gravures — als illustratie nooit overtroffen volgens de heer Helling — en uitgegeven door Jules Hetzel te Parijs.

Toen het in 1955 vijftig jaar geleden was, dat Verne in Amiens overleed, heeft Cornelis Helling de grote herdenkingstentoonstelling in Parijs mee helpen inrichten, een expositie bijna even omvangrijk als „Het Atoom".

Denk niet, dat Cornelis Helling een monomaan is. Hij weet evenveel van het werk van Conan Doyle als van dat van Jules Verne. Sherlock Holmes leeft voor hem — „Hij is nooit geboren, dus kan hij ook nooit sterven", zegt hij. Baudelaire is eveneens een grote liefde van hem evenals De Musset, Edgar Allan Poe, de twee Dumas, de detectiveroman in het algemeen (Holmes is echter nooit overtroffen); hij bezit bovendien een volmaakte kennis van de Eiffeltoren en heeft eveneens een uitgebreide studie gemaakt van geheimschriften.

Dat zijn activiteiten aan de Franse regering niet ontgaan zijn, bewijst wel Cornelis Helling's benoeming tot Officier d'Académie. Liefde voor Frankrijk, de Franse cultuur — vooral die van de negentiende eeuw, aan welke rustige tijd Cornelis Helling met een zeker heimwee terugdenkt — beide zijn ontstaan uit een andere grote liefde: de liefde voor Jules Verne, een geniaal auteur, zoals Cornelis Helling hem bij voorkeur noemt.

te-
osa
ole

OPPOSIZIONE.

VERNE

I O. EVANS: « Jules Verne, Master of Science Fiction », London, Sidgwick and Jackson, 1956, pp. XXXVI-236, 12 s. 6 d.

Se in vita Jules Verne (1828-1905) non ebbe la gloria (almeno quella « ufficiale ») che meritava, la nostra epoca gliela va rendendo. Esposizioni, films, società, riviste, libri, ecc. ricordano frequentemente il popolare scrittore, « Maestro di fantascienza », come dice il titolo di questa Antologia. Il compilatore non si è limitato a formarla con vari brani tolti dai celebri « Viaggi Straordinari » dell'operoso e geniale francese. Ha premesso al suo lavoro, amoroso e diligente, una introduzione di 26 pagine che contengono, oltre una breve biografia di J. V., varie ed interessanti riflessioni su alcuni aspetti e caratteristiche della sua opera. E nelle informazioni sui vari romanzi non mancano appunti critici e valutazioni.

Il volume esprime il senso di quanto J. V. può significare ad un lettore « del tempo nostro che, rileggendo i vecchi racconti, troverà nuove luci e queste forse più forti delle ombre inevitabilmente distese dal tempo. Avremmo però desiderato due cose: una maggior correttezza nei nomi propri (spesso arbitrariamente cambiati o deformati) e una traduzione dei testi fatta nuovamente sugli originali francesi, con fedeltà ed integrità. Queste doti difettano non di rado nelle vecchie traduzioni inglesi (e del pari in altre lingue): caratteristico il cambiamento dei passi antinglesi dell'*Isola Misteriosa* (pp. 91-92). Notiamo altresì che le Opere postume di J. V. non furono pubblicate tra il 1907 ed il 1911, bensì tra il 1906 e il 1919. Una bellissima fotografia di J. V. orna il volume.

Edmondo Marcucci

a
P
a
F
F
C

L'INCONTRO, nov. 1956

STAMPE
Drukwerk

Sp.
Edmondo Marcucci
JESI (Ancona) - ITALIA -

Den Heer
Cornelis Helling
115 Wil. de Zwijgerlaan
Amsterdam - W

(Holland)

Ook uit 1957 dateert onderstaande brief met foto van 'n tentoonstelling in de Bijenkorf. Het schijnt te maken te hebben met De Kinderen van kapitein Grant.

Een van de zeer vele aspecten die CH heeft besproken in even zo vele artikelen, heeft te maken met het pacifisme bij Verne. Dit artikel uit het Handelsblad van 16 feb. 1963 geeft hiervan 'n impressie.

Jules Verne als pacifist

HET was in januari van dit jaar precies honderd jaar geleden dat Jules Vernes eerste wonderreis: Vijf weken in een luchtballon, door zijn uitgever en vriend Hetzel werd gepubliceerd. Er zouden nog 103 delen volgen. Er is dus wel aanleiding de geniale schepper van de science-fiction en van zo veel romantische figuren als Phileas Fogg, Passepartout, Michael Strogoff (de koerier van de ezaar), Kapitein Nemo en Keraban de Stijfhoofdige bij deze gelegenheid te herdenken. Zijn boeken behoren nog steeds tot de best-sellers en nog altijd worden ze in alle landen en talen herdrukt. De beroemdste, zoals 20.000 mijlen onder zee, De reis om de wereld in 80 dagen, De kinderen van Kapitein Grant en verscheidene andere zijn één- of meermalen met groot succes verfilmd.

Michaël Strogoff boekte eerst als toneelstuk ware triomfen en werd daarna tot zes keer toe verfilmd. Verne zou heden ten dage een van de bekendste scenario-schrijvers geweest kunnen zijn, want zijn boeken, waarin hij de ganse aardbol heeft beschreven, lenen zich bij uitstek tot spannende verfilmingen. Dit bleek wel toen Michael Todds spectaculaire bewerking van De reis om de wereld een paar jaar achtereen met groot succes voor volle zalen werd vertoond.

HET zal niet nodig zijn hier in herinnering te brengen wat de grote Franse schrijver in zijn boeken op technisch gebied op frappante wijze voorspelde, want er kan in de dagbladen geen nieuwe uitvinding worden besproken of steevast kan Verne's naam er aan worden verbonden. Deze kant van zijn talent is uitvoerig belicht in 1955, ter gelegenheid van de herdenking van zijn sterfdag in 1905. Frankrijk eerde hem toen met een grootse ten-

toonstelling en met de uitgifte van een speciale postzegel.

Wij willen een ander aspect van zijn oeuvre bespreken, dat minder bekend mag heten, namelijk het streven van de auteur naar wereldvrede. Vanzelfsprekend bracht Verne's verziende blik hem er toe, de gevolgen van geperfectioneerde wapens in een toekomstige oorlog duidelijk voor de geest van zijn talloze lezers op te roepen. Vêrdragend geschut (Het Monsterkanon van Staalstad), luchtbombardementen (Robur de Veroveraar), ja, zelfs geleide projectielen (Uit liefde voor de Vlag) hadden voor hem geen geheimen.

Moet men hem tot op zekere hoogte mede-aansprakelijk stellen voor hetgeen de technici in onze tijd op dit gebied hebben gepresteerd? Vele ontdekkingsreizigers en ingenieurs hebben immers verklaard door zijn boeken geïnspireerd te zijn. Vooral zijn Reis naar de maan zou stimulerend hebben gewerkt op toekomstige raketbouwers en ruimtevaarders.

Een verwijt in die zin zou echter onredelijk zijn; naast het feit dat Verne geen ingenieur maar romancier was, moet worden geconstateerd dat de auteur een overtuigd pacifist en een voorstander van de zuivere rede was, die een grote afkeer had van alles wat met bruut geweld gepaard gaat. Zijn eerbied voor het leven was onbegrensd; hij had een afkeer van het jagen, dat hij „een barbaars tijdverdrijf" noemde, en keizer Napoleon I was in zijn ogen hoofdzakelijk de man, die Europa in diepe rouw had gedomped door zijn eindeloze veldtochten.

Vlêgtuigen zag hij in de eerste plaats als een kostelijk middel om de volkeren nader tot elkaar te brengen, en een goede universele verstandhouding te bevorderen. Hij was er zich toch terdege van bewust welke grote gevaren in de techniek schuilen, wanneer deze misbruikt wordt, en hij laat dan ook in zijn roman over de luchtvaart (Robur de Veroveraar) een vermanend woord horen, dat de overdenking ruimschoots waard is.

Anderzijds vertrouwde hij dat het mensdom zich van zijn hoge roeping genoegzaam bewust zou zijn om de technische wonderen die hij voorzag, op verstandige wijze aan te wenden. Daarin heeft hij zich helaas heerlijk vergist; H. G. Wells' visie op de toekomst was juistler dan de zijne. Pas zijn allerlaatste romans getuigen in dit opzicht van een zeker pessimisme.

HET is maar goed dat hij beide wereldoorlogen en hun nasleep niet meer heeft behoeven mee te maken. Jules Verne was een zeer vredelievend man. Dit blijkt niet alleen uit zijn boeken, maar ook in niet geringe mate uit zijn nog niet zo lang geleden gepubliceerde omvangrijke correspondentie. Telkens weer spreekt hij met verachting over het zinloze van het oplossen van geschillen door allesvernietigend-oorlogen.

Vergeeten wij niet dat hij de oorlog van 1870—1871 van nabij had meegemaakt. Men behoeft slechts zijn eerste roman Vijf weken in een luchtballon, die voorgoed zijn naam vestigde, te lezen om te weten hoe hij hierover dacht. Trefzeggend is de volgende passage:

Als de ballonreizigers vanuit de lucht getuigen zijn van een meedogenloze strijd tussen twee negerstammen, legt Jules Verne dr. Fergusson, de leider van de expeditie dwars door donker Afrika, de volgende woorden in de mond: „Als de grote veldheren eens op deze wijze het toneel van hun daden konden overzien, zou de lust tot bloedvergieten en veroveren hun misschien ook wel vergaan."

Nog dikwijls zou Verne in zijn latere boeken (denken wij slechts aan De avonturen van drie Russen en drie Engelsen) en in zijn brieven zijn afschuw van de oorlog ter sprake brengen. Wij kunnen hem dan ook als één van de eerste baanbrekers beschouwen van de wereldomvattende vredesbeweging, waarvan Bertha von Suttner met haar Die Waffen nieder de onbetwiste leidster zou worden.

C. HELLING
(Vice-président Société „Jules Verne")

Handelsblad 16-2-'63

Als laatste artikel van de hand van CH hebben wij hier uit het Brabants Dagblad van 4 okt 1969 enige stukjes genomen, ook n.a.v. de eerste maanlanding in die tijd.

Cornelis Helling, Holmes- en Verne-kenner:

Jules Verne is en blijft actueel

(Van onze Amsterdamse redactie)

AMSTERDAM, 4 okt. — Sinds de mens voetstappen heeft gezet op het maanoppervlak is Jules Verne, de grote voorspeller van dit gebeuren, actueler dan ooit. Zijn in stoffige folianten neergelegde toekomstbespiegelingen zijn sinds „de nacht van Henk Terlingen”

ijlings uit de kast gehaald om te controleren of de van 1828 tot 1905 geleefd hebben profet het allemaal goed heeft gezien. Hij is daarin volledig geslaagd, zo verzekert ons de 68-jarige klerk eerste klas op een in de hoofdstad gevestigd notariskantoor, Cornelis — Ben voor intimi — Helling.

Vooralsnog zal niemand zich erg druk maken over de beweringen van een overigens goed te waarde- ren klerk, die — om nog even in het Verne-tijdperk te vertoeven — herinneringen oproept aan de rond de kerstdagen getergde employé uit een van de boeken van Dickens (geraden: Serooge en Marley). Nochtans moet aan de uitspraak van Cornelis Helling worden getild. Want hij is, met de inmiddels verscheiden Jean Guernonprez in 1935 de oprichter geweest van de nog altijd springlevende „Société Jules Verne”, welk genootschap in een van de betere buurten in de Franse lichtstad kantoor houdt. De sociëteit wil niets anders dan de nagedachtenis van deze fantast-pur sang levend houden. Haar in de Amsterdamse Willem de Zwijger- laan gevestigde „filiaal” — in casu het woonadres van Cornelis Hel- ling — doet qua „image building” niet voor het hoofdkantoor onder.

Een dergelijk fragment komt ook voor in „Autour de la lune”, een vervolg op „De la terre de la lune”, want wie mocht denken dat hij in het bezit van een Nederlandse vertaling van Vernes dromen volledig bij is, vergist zich deerlijk. Helling: „Alleen in Frankrijk zijn twee afzonderlijke delen uitge- bracht. Die móét ik hebben. De Ne- derlandse versie is een gecompri- meerd verhaal uit die twee boe- ken”.

Aanwezig

Hij troont ons vervolgens mee naar zijn studeerkamer, een initia- tief dat de volledige instemming heeft van zijn echtvriendin, die er geen geheim van maakt onge- stoord naar Willem Duys en zijn goudvis te willen kijken. Hier ge- komen wanen wij ons in een soort heiligste der heiligen. Een kamer

noeste werkers, achter de schermen eigen is, geeft toe dat hij als Ne- derlander en mede-oprichter van de Société Jules Verne vanwege zijn propaganda voor de Franse auteur destij des equiv neur' tijd e

Werke 2

U bent veilig door de vele veilig-
veiligheidsboenen. En de

Naar ik hoop, heeft de redacteur niet al te veel geschrapt en/of gewijzigd¹, maar ja, hij (!) bepaalt en niet de samensteller. Desalniettemin, zijn wij er, naar onze mening, in geslaagd, U toch in 'n notendop, te laten zien en lezen hoe enorm belangrijk Cornelis Helling is geweest voor alle Verne-adepten, waar ook ter wereld!

Het samenstellen van dit alles zou niet mogelijk zijn geweest zonder de hulp van de heer H.C.J.Helling uit Amstelveen, die onvermoeibaar steeds weer stukjes boven water tovert, de archivaris, Pieter, én onze redacteur, Rein. Daarvoor mijn dank!

¹ Er is niets geschrapt; wel zijn enkele artikelen nogal klein afgedrukt om alles op de pagina te laten passen. Hopelijk heeft dit de leesbaarheid niet al te sterk beïnvloed! (Red.)